

Slovenski

PRIJATEL.

Izida enkrat
v mesecu.

Velja popačiti
48. 30. kr. na leto.

Štev. 10.

V Celoven 15. oktobra 1871.

XX. tečaj.

Pridiga za god vseh svetnikov.

(Po katerem potu so svetniki hodili, in po katerem mi hodimo ali jih vsaj mnogo hodi? Gov. A. L.)

„Veselite in radujte se, ker vaše plačilo je obilno v nebesih“. Mat. 5, 12.

V v o d.

„Tiste dni sem vidil veliko trumo, ktere nihče ni mogel prešteti, iz vsih narodov in rodov ljudstev in jezikov stati pred sedežem božjim in pred Jagnjetom, oblečene v bele dolge oblačila, in palmove veje so bile v njih rokah, in so vpili z velikim glasom: Čast bodi Bogu našemu, ki sedi na sedežu in Jagnjetu!“ Tako nam odpre dans sv. Janez nebesa. Kaže nam veličastvo zveličanin in izvoljenih božjih, ki so prebrodili morje tega življenja in dosegli zavetje večnega miru, ko so prestali terpljenja tega sveta in so zdaj ozaljšani s krono večnega veličastva. Nad njimi so se dopolnile Jezusove besede: Veselite in radujte se itd. Ah! kar nobeno oko ni vidilo, nobeno uho ne slišalo, in nobenega serce ni občutilo, to vidijo, slišijo in občutijo zdaj oni — neskončno nebeško veselje. Zdaj vživajo Boga, ga vidijo od obličja do obličja, so z njim sklenjeni v večni ljubezni! Tam — kjer ni smerti ne ločitve več, tam kjer nobeno oko ne solzi in vtihne vsak zdihljej — tam so vsi vekomaj srečni, srečni brez prenehanja.

O preljubi! kdo zmed nas si ne želi priti v nebesa, in uživati veselje, ki ga že vživajo izvoljeni božji? Pa sv. pismo pravi: „Nihče ne bo kronan, kdor se ni poprej serčno bojeval. Nebeško

kraljestvo sila terpi, in le silni ga bodo posedli. Zveličanje je milost, pa tudi plačilo“; samo zvesti hlapec, le pridni delavec bo to plačilo dosegel. — V število izvoljenih božjih v nebesa bomo samo vzeti, če hodimo tukaj na zemlji po tistem potu, po katerem so oni hodili. — Ta imenitna resnica bo zapopadek mojega dan. govora.

Torej dans vas in sebe vprašam:

1. Po katerem potu so svetniki hodili? — I. del. —

2. Po katerem mi hodimo, ali vsaj velik del zmed nas? — II. del.

Preden odgovorim, prosim, poterpiti.

I. del.

Po katerem potu so svetniki božji hodili? Na to odgovorim: Po tistem potu, katerega nam je Jezus v današnjem sv. evangelju zaznamoval, ko reče: „Blagor ubogim v duhu, blagor krotkim, blagor žalostnim, blagor pravice lačnim in žejnim, blagor usmiljenim, blagor njim, ki so čistega serca, blagor mirnim, blagor jim, ki zavolj pravice preganjanje terpe!“ Vse te čednosti, ktere Jezus blagruje, so poti, po katerih so svetniki hodili. Vse te čednosti pa obsegajo v sebi dvojno zapoved: „Ljubi Boga čez vse, in svojega bližnjega kakor sam sebe“.

Kdor Boga čez vse in svojega bližnjega kakor sam sebe ljubi, spolni vso postavbo — vse zapovedi kerš. vere. — Ta ljubezen do Boga in do bližnjega, je torej pot, po katerem so svetniki hodili, in po drugem potu se ne pride v nebesa.

1). Ja preljubi! svetniki so ljubili Boga čez vse, torej so bili

a) Ubogi v duhu. Blagor ubogim v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo! Ubogi v duhu pa so dvojni. Eni se odtergajo od vsega posvetnega, zapusté premoženje tega sveta — zavolj Boga in Jezusa. Tako so storili aposteljni, toliko mnihov in pušavnikov. Lahko so Bogu rekli: Glej, Gospod, vse smo zapustili in za teboj šli! Eni pa so zopet ubogi v duhu, da si ne zapusté vsega posvetnega premoženja, kar ne morejo vsi ljudje v vsih okoljšinah storiti, pa vsaj svojega serca na posvetno ne natvezajo. Premoženje le tako uživajo in samo toliko, kolikor je po božji volji in duši v zveličanje, se ne napihujejo zavolj posvetnega premoženja,

ne stavijo svojega zaupanja nanj, in so terdno prepričani, da vse posvetno, torej čast, veljava, premoženje le hitro mine. Tako ubogih v duhu je bilo toliko svetnikov, ki so bili pri vsem svojem obilnem bogastvu, ktere jim je Bog dodelil, vendar zmiraj ponižni, niso svojega serca nanj navezovali, ampak obilno siromakom delili. Taki so lahko s sv. Paulom rekli: Za vse posvetno nisim maral, da sim le Kristusa zadobil.

b) Svetniki so ljubili Boga čez vse; njih najpotrebniše pa tudi najprijetniše opravilo je bilo božjo voljo v vsem dopolnovati. Ničesa se niso tako bali, kakor Boga z enim samim grehom razžaliti, vedeli so, da je greh naj večje in edino hudo na zemlji. In če so nekteri zapeljani po slabem izgledu ali po svojem spačenem nagnjenju tudi grešili, o kako ostro pokoro so potem delali! Kako britko so objokovali grehe ves čas svojega življenja! Ti sv. spokorniki, te sv. spokornice so, od kterih Jezus sam reče: „Blagor žalostnim, ter potolaženi bodo!“

c) Svetniki so čez vse Boga ljubili; naj so delali, ali molili ali kaj družega premišljevali, so le, da bi bili vsak dan bolj modri, bolj popolnoma in Bogu in Jezusu bolj podobni. Ker je bil Bog njih zaklad, imeli so svoje serce le pri Bogu, zmeraj z Bogom sklenjeno, in želeli so se ločiti se s tega sveta, da bi zmeraj pri njem v nebesih bili. „Blagor jim, ki so pravice lačni in žejni, ter nasiteni bodo!“

d) Svetniki so Boga čez vse ljubili; imeli so svoje serca čiste vsakega greha, posebno pa so se varovali vsakega greha, ki je zoper sramožljivost. Mnogo njih je prvo pri sv. kerstu zadobljeno nedolžnost do zadnjega ohranilo. — Kolike trume so čistih devic, velika jih je že tukaj angelem enako živelo, in njih naj večja sreča je bila, če so svojemu nebeškemu ženinu Jezusu Kristusu dopadle in ž njim s sv. čisto ljubeznijo zaročene bile: „Blagor njim, ki so čistega serca, ter Boga bodo gledali!“

e) Svetniki so Boga čez vse ljubili; vera v Boga in resnice sv. vere so jim bile presvete. In od te vere in od te ljubezni božje jih ni zamoglo nič ločiti, ne preganjanje, ne terpljenje, ne bolečine, ne smert. O koliko milijonov sv. mučencev in mučenic jih je spoznalo vero v Jezusa Kristusa terdno in stanovitno v naj huššem terpljenju; koliko jih je prelilo svojo kri za resnico sv. vere! — „Blagor jim, ki zavolj pravice preganjanje terpé, ker njih je nebeško kraljestvo!“

2). Svetniki pa niso ljubili samo Boga čez vse, ampak so tudi svojega bližnjega ljubili kot sami sebe.

a) Vedili so, da brez ljubezni do bližnjega je ni tudi prave ljubezni do Boga, ker sv. plamo pravi: „Kdor govori, da Boga

ljubi, pa sovraži svojega bližnjega, je lažnik, ker, ako bližnjega ne ljubi, ki ga vidi, kako hoče Boga ljubiti, ki ga ne vidi?"

b) Torej jim je bila sv. dolžnost, zmeraj po naukih sv. evangelja živeti, ki nas uči: „Kar hočete, da bi drugi vam storili, storite tudi vi njim“. Toraj niso nikogar razžalili, ne z besedo, ne z djanjem, niso nikomur kake krivice storili, ampak dajali vsakemu svoje — hvalo komur hvalo, čast komur čast. Skerbeli so za dušno in telesno srečo svojega bližnjega, in so bili vsakemu lep izgled. Celo svojim sovražnikom in preganjavcem so hudo z dobrim vračevali in zanje molili po Jezusovem zgledu: „Oče odpusti jim, saj ne vedo kaj delajo“. Torej „blagor krotkim, ker zemlja bodo posedli!“. Pač res, ne samo ta zemlja, ki je dežela solz in smerti, ampak tudi nebesa, dežela večnega življenja in zveličanja je krotkih plačilo.

c) Svetniki so ljubili bližnjega kakor sam sebe; bili so usmiljeni. Radi so delili svoje premoženje s potrebnimi, otirali so solze nesrečnih, ako pa niso mogli povsod v djanju pomagati, so pa vsaj žalostne tolažili in jim pomoči prosili od Boga Očeta tolažbe in usmiljenja. Pa če so premogli, so lačne nasitovali, žejne napajali, popotnike sprejemali, nage oblačili, bolnikom stregli in po ječah nedolžno zaperte obiskovali: „Blagor usmiljenim, ker usmiljenje bodo dosegli!“

d) Svetniki poslednjič so ljubili bližnjega, kot sami sebe; bili so mirni, niso le kar z drugimi v miru in spravi živeli, ampak so tudi pri drugih mir in spravo ohranjali in vterdovali. Vedeli so, da Bog je Bog miru in sprave, da, kjer ni miru in bratovske ljubezni, ni tudi božjega blagoslova, ne teka. Torej so si prizadevali sovražne nasprotne ljudi zopet spraviti, celo sovražne vojske, ki si so za boj pripravljene, nasproti stale, so pomirili in v ljubezni zedinili. Torej „blagor mirnim, ker božji otroci bodo imenovani“.

3. Svetniki so ljubili Boga čez vse in bližnjega kot sam sebe, in ta dvojna ljubezen je pot, ki pelje v nebesa. To dvojno ljubezen so svetniki pokazovali ne s tim, da so čenčežje delali, tudi ne s tim, da so prav ostro živeli, ampak s tim, da so dolžnosti svojega stanu zvesto in ljubeznivo spolnovali. Ja vestno in natančno spolnovati dolžnosti svojega stanu, in voljno prenašati vse križe in težave pričamo, da ljubimo Boga čez vse in bližnjega kot sami sebe. To pa je tudi naj krajši pa tudi naj varniši pot, po katerem so svetniki hodili in tudi mi hoditi moramo, ako hočemo zveličani biti.

Po tem potu so svetniki hodili:

a) Eni so bili duhovski in deželski gospodje, pa pravični v

svojih zapovedih, polni ljubezni do podložnih, ter so zmiraj vedeli, da imajo tudi sami gospoda v nebesih. Zvesto spolnovaje vse svoje dolžnosti so bili vsem drugim naj lepši izgled.

b) Eni zmed svetnikov so bili podložni, pa so bili pokorni z voljo, z veseljem in na tanko, brez mermranja, brez ugovorov, dokler se jim ni kaj takega zapovedalo, kar je zoper božjo zapoved, ker vedeli so, če deželski gosposki voljno služijo, služijo s tim Bogu samemu.

c) Nekteri zmed svetnikov so bili zakonski, pa zakonsko zvestobo so sveto ohranili. Živeli so v ljubezni, v miru, v spravi, so voljno poterpeli težave tega življenja. So izrejali svoje od Boga si izročene otroke v strahu božjem in jih z besedo in z izgledom napeljevali, pobožno živeti.

d) Zopet nekteri zmed svetnikov so živeli v revščini, s križih in težavah, pa voljno in v voljo božjo vdani so preterpeli vse, kar jim je poslala božja neskončna previdnost. Živeli so zadovoljno s tim, kolikor so imeli in se tolažili z veselim upanjem, da po tem kratkem terpljenju se začne zanje večno nebeško veselje. Veselite in radujte se, kajti vaše plačilo je obilno v nebesih. In tako ga ni ne enega poštenega stanu na zemlji, ki bi svojih svetnikov v nebesih ne imel; sleherni, kdor dolžnosti svojega stanu zvesto in iz ljubezni do Boga in do bližnjega spolnuje, hodi po pravem potu na ravnost v nebеса. — Kdor pa dolžnosti svojega stanu zanemarja, in ko bi scer čudeže delal, ne more upati zveličanja v nebesih! — Preljubi! pokazal sem vam dovolj obširno pot, po kateri so svetniki hodili, namreč pot ljubezni do Boga in do bližnjega in pot zvestega spolnovanja dolžnosti svojega stanu. Pomislimo še, po katerem potu mi hodimo ali vsaj velik del zmed nas! in od tega v II. delu.

II. del.

Ako vprašam: Po katerem potu mi hodimo ali saj mnogi zmed nas, moram najprej povedati, da nimam namena, tudi priložnosti ne iščem, grajati, zmerjati ali koga osebno pikati, ampak hočem vam samo — pa odkritoserčno — resnico povedati in smem se zanesti, da slehern, kdor in kakorkoli omamljen ali zapeljan bo obstal, da nisem preveč terdil. — Verh tega je vprašanje: Po katerem potu mi hodimo, ali jih hodi saj mnogo zmed nas, silno potrebno in imenitno, ker sv. pismo pravi: „Je pot ki se zdi ljudem pravi, pa njegov konec pelje v smert“, v večno smert. S tem pa nočem pobožnih pravičnih duš, ki ljubijo Boga in hrepené po zve-

ličanju, v strah in britkost pripraviti, hočem samo tiste ljudi, ki so na Boga in svoje zveličanje popolnoma pozabili in brez skerbi naprej žive, samo te hočem z zveličavnim strahom presuniti in jih opominjati, da ta pot, po katerem hodijo, ne pelje v nebesa, ne pelje v zveličanje. —

Vprašam torej: Po katerem potu mi hodimo? Ali je pot ljubezni do Boga in do bližnjega, ali pa je drug temu ravno nasproten pot, pot pozabljenja na Boga in neusmiljenja do bližnjega? —

Res da so — in hvala Bogu — tudi današnje dni med nami kristjani, ki Boga ljubijo čez vse in bližnjega kakor sam sebe. — Pa, preljubi! ali se zamore to od vseh kristjanov reči? Ali niso velikoveč tisti časi nastopili, od katerih je Kristus rekel: „Ker si je krivica razširila, je ljubezen pri mnogih oslabela? Ako svoje življenje z življenjem svetnikov primerjamo, kako grozoviten je razloček med nami in njimi? —

1. Nam je Boga čez vse ljubiti — torej

a) ubogim biti v duhu, t. j. ne smemo svojega serca na premoženje tega sveta navezovati. — Pa dandanašnji je toliko kristjanov, ki živé in delajo samo za ta svet, katerih naj večje veselje je dnar na kup spravljati, ki imajo mamona za Boga. Vem, hudi časi so, in človek mora delati in delati, da sebe in svoje pošteno preživlja. In od potrebnega dela ne govorim. Pa drugo je pridno delati, drugo zopet, kakor pravimo, vse podse spraviti, drugo je za poštene živež skerbeti, zopet drugo — na zmeraj večje bogastvo misliti, ko si že s potrebnim ter tudi menj potrebnim dovolj preskerbljen. Ali zamore to Bogu prijetno in kristjanu v zveličanje biti, vse svoje žive dni samo za časno za posvetno skerbeti, na Boga pa in na zveličanje svoje duše le malokdaj resno pomisliti? —

b) Nam je Boga čez vse ljubiti; torej ne smemo ničesa bolj želeli, kakor da voljo božjo dopolnujemo, ničesa se bolj bati, kakor z grehom Boga žaliti, in nič ne sme nas bolj boleti, kakor ako smo z grehom Boga razžalili. — Pa dandanašnji je toliko kristjanov, ki se za voljo božjo le malo ali celo nič ne brigajo, ki ne vprašajo, ali smem ali ne smem, ali je prav ali greh? Ki vse storé, kar poželé ali kar jim kak dobiček kaže, ki imajo za denar svojo dušo naprodaj. In več ko je grehov, toliko menj je izgledov prave resnične pokore.

c) Nam je Boga čez vse ljubiti torej kerš. pravice lačnim in žejnim biti, torej si moramo prizadevati, da bomo od dne do dne bolj modri, bolj razumni, bolj pobožni in sveti. Pa dandanašnji je toliko kristjanov, ki nimajo veselja do molitve, do branja

pobožnih bukev ali sv. evangelija, ki le malokdaj in še takrat z nejevoljo božjo službo obiskujejo, katerim je v cerkvi vsaka minuta predolga, ki niso zadovoljni sami s tim, da sami božje besede ne poslušajo, ampak še drugo s pogovarjenjem ali nespodobnim vedenjem motijo.

d) Nam je Boga čez vse ljubiti, torej moramo biti čistih srec, ker samo sramožljivi, čisti bodo Boga gledali. Pa, oh moj Bog! ktera čednost je dandanes pri kristjanih bolj redka, kakor ravno sramožljivost, deviška čistost? Nečisti pogovori, nesramne besede, ktere bi se po besedah sv. Paula pri kristjanih se slišati ne smele, ali niso ti zdaj v navadi? Nečistega greha se človek spriden ne sramuje več, si še celó to nekako v čast šteje! —

e) Če poslednjič Boga čez vse ljubimo, nam je tudi zavolj pravice preganjanje terpeti. Naša vera nam mora nad vse biti. Pa dandanes je toliko kristjanov, ki se vedejo, kakor bi se sramovali svoje vere, ker se tako bojé, kaj keršanskega pokazati, ki se mislijo preučene in premodre, in jim ni treba tega storiti, kar prosti človek. Gospod, odpusti tim kratkovidnim in nevednim, saj ne vedó, kaj delajo!

2). Če je torej pri dandanašnjih kristjanih tako malo ljubezni do Boga, je li morebiti več ljubezni do bližnjega? — Ah ne! — Kako bo on, ki Boga ne ljubi, svojega bližnjega zares ljubil? —

a) Ko je ljubezen do bližnjega pri dandanašnjih kristjanih tako slaba, tako redka, zato je toliko obetovanja, opravljanja, zato se sliši od toliko nezvestob in tatvin, goljufij in zvijač.

b) Ker je ljubezen do bližnjega, pri dandanašnjih kristjanih, tako slaba tako redka, zato je ni krotkosti do razžalnikov, ga ni usmiljenja do ubogih in potrebnih, ni miru, ni sprave. Zato se sliši toliko od jeze in sovraštva med sosedi, med žlahto, med brati in sestrami, celo med otroci in starši, med možem in ženo!

3). Ljubezen do Boga in do bližnjega, sem rekel, kažemo, zvesto in vestno spolnovaje dolžnosti svojega stanu. — Tudi tukaj se kristjani dandanes silno pregreše. Preveč bi bilo vse posamezne stanove naštevati.

a) Stopimo samo v nektare hiše in poglejmo, kako kaj tukaj zakonski živé! — Kje je ljubezen, kje zakonska zvestoba, ki sta si jo mož in žena pri poroki prisegla? — Ah tukaj ne najdemo miru v hiši, ne edinosti, torej tudi ne božjega žegna. Ves božji dan se ne sliši po hiši kot zmirjanje, preklinjevanje in rotenje!

b) Kako je pri takem obnašanju z otroci kakšna je njih

izreja? — Keršanski starši! Ni še zadosti da svoje otroke samo v šolo pošiljate, ampak jim morate tudi doma lep izgled biti, jih morate z besedo in z djanjem napeljevati k pobožnemu kerš. življenju, morate nad svojimi otroci in posli skerbno čuti in vsako njih razuzdanost primerno strahovati. — Pa kako malokdaj se to zgodi, kolikrat otroci greše, ko samo slab izgled svojih malopridnih staršev posnemajo!

4). Vendar naj neham žalostni popis današnjih časov! To-liko že iz dozda rečenega sledi, da ta pot, po katerem marsikteri hodi, ni tisti pot, po katerem so svetniki hodili. Samo to še pri-stavljam, da, če hodimo po napčnem potu, nimamo pri Bogu no-benega izgovora. Vsi Svetniki, katerih praznik dans praznujemo, nam overžejo vsak izgovor.

a) Svetniki božji nam pričajo, da je mogoče, celo lahko božje zapovedi spolnovati in v nebesa priti: So zamogli ti in ti, zakaj bi ne zamogli tudi mi? Vsa skrivnost pa je v besedah: Ljubi Boga čez vse in bližnjega kakor sam sebe, in spolnuj zvesto dolžnosti svojega stanu!

b) Svetniki so bili ljudje in slabi, kakor mi, bojevati se jim je bilo s sovražniki zveličanja kakor nam. Pa zaupali so v mi-lost božjo, so serčno prosili te milosti in ž njo zvesto delali. — Pridno so se posluževali sv. zakramentov, ki jim jih sv. vera po-nuja in so tako premagali vse zadržke zveličanja.

c) In zdaj ti svetniki vsi pri Bogu za nas prosijo in naši slabosti pomagajo. Oni uživajo zdaj zveličanje, ki jim ga ne more nihče vzeti, in samo skerbijo za nas in kar željno hrepené, da bi tudi mi kdaj med njimi bili.

S k l e p.

O ko bi se ta molitev, ta želja svetnikov nad nami spolnila. Umerli bomo, pa po smerti kaj bo z nami? To je na nas ležeče, kako tukaj živimo. Kar kdo seje, bo tudi žel. Ako hodimo po potu, po kateri so svetniki hodili, če ljubimo Boga čez vse, in bliž-njega kakor sam sebe, če to ljubezem do Boga in do bližnjega po-sebno s tim kažemo, da dolžnosti svojega stanu zvesto spolnujemo, bomo tudi mi božje obličje gledali, potem se bodo tudi nad nami besede Jezusove spolnile, tudi nam Jezusove tolaživne besede ve-ljale: „Veselite in radujte se, ker vaše plačilo je obilno v nebe-sih! Amen.

Pridiga za dan vseh vernih duš.

(Za verne duše moliti v vicah je naša velika dolžnost; gov. L. D.)

„Mertvim svoje pomoči nikar ne odreci“. Sirah 7, 37.

V o d.

Kterikoli so tisti mertvi, ki smo jim dobro storiti dolžni? So mar svetniki v nebesih? Ti naše pomoči ne potrebujejo, ker uživajo večno življenje. So mar pogubljeni v peklu? Ti so odsekana veja od drevesa, za ktere nobene pomoči več ni; njih ogenj nikoli več ne vgasne, njih červ nikoli več ne umerje. Svetnikom tedaj ni potreba, pogubljenim ni mogoče pomagati; le vboge duše v vicah so tisti mertvi, katerim naj dobro storimo in pomagamo. — Vice namreč so tisti kraj, kjer se duše tistih očiščujejo, ki so se v kakih majhnih grehih iz tega sveta ločile, ali ki so velike smertne grehe nad seboj imele, se jih scer očiščile, pa se za-nje še niso dosti spokorile. To je katoljški nauk od vic. Ta nauk je mati sv. cerkev zmiraj imela, prvi kristijani so ga zvesto ohranili, papeži, škofje in drugi duhovni poy sodi oznanovali. Naša skerbna mati sv. cerkev je zmiraj priporočevala, naj se za verne mertve moli, daruje, sv. maše berejo, vbogajme daje, dobre dela opravljajo; kar tudi sv. Duh poterduje, naj se mertvim dobro stori, ter opominja, naj se jim pomaga z molitvijo, z vbogajmedajanjem, z daritvijo sv. maše in drugimi dobrimi deli, da bi se njih muke ali martre prikrajšale in strašne bolečine polajšale. Da molite za mertve, bi rad tudi jes vas danes spodbujal, ter rečem, da molitev za mertve je narimenitniše delo keršanskega vsmiljenja; molitev za mertve je narveča pomoč, ki jo komu skazati z moremo. K tej imenitni dolžnosti, dragi moji! nas priganja naša sv. vera, keršansko upanje in bratovska ljubezen. O sv. Duh! ogrej z ognjem svoje

gnade moj slabi jezik in serca mojih poslušavcev, da bi mogel jes te sv. resnice jim živo popisovati, oni pa jih spolnovati, naj svojim ranjcem starišem, bratom, sestram, prijatelom obilno na pomoč prihitijo. Pripravite se!

Razlaga.

1. Med drugimi duhovnimi deli usmiljenja je ena tudi za mertve moliti. To nas uči keršanski nauk in naša sv. vera. Jes pa rečem, da molitev za mertve je nar imenitniše delo usmiljenja in nar boljša pomoč, ki jo komu skazati zamoremo, je za verne duše v vicah moliti. Kako prijetna da je Gospod Bogu res le ta resnica in čednost, podučuje nas Jezus sam, ko pravi: „Pojdite in učite se, kaj da se pravi: Vsmiljenje hočem in ne darov“. Vsmiljenje mu je tedaj ljubše, kot vsi darovi. In on naš pravični sodnik živih in mertvih bo ravnal ž njim pri sodbi le po tem, kakor bomo mi vsmiljenje skazovali. Zveličal nas bo, ako bomo dela vsmiljenja imeli na vago položiti, pograbil nas bo, ako ne bomo nič tistih imeli. — Kolikor večja je pa potreba in nadloga, v kateri da se naši bližni znajde, toliko imenitniše je delo, ki mu ga skazemo, in ž njim mu na pomoč pridemo. Kdo pa, dragi moji! se znajde kdaj v takih stiskah, v toliki potrebi, kot verne duše v vicah? Kdo zdihuje v tako revnem stani, kot ravno one? Nihče na zemlji! Dušam v vicah se ne pravi zastonj, da so vboge duše; zakaj one resnično terpé, terpé veliko, terpé toliko, ker se same nič pomagati ne morejo.

Sv. pismo nam pove, da nič nečistega, oskrunjenega in omadeževanega v nebeško kraljestvo ne more. Te duše so pa z malimi grehi omadeževane se iz tega sveta ločile, so ravno zato od božjega obličja odločene. Oh kako goreče želje jih mučijo in pečejo, da bi skoraj že gledale in uživale božje obličje! Njih družega terpljenja še veliko v misel vzeti ne morem. Po nauku cerkvenih učениkov so muke in bolečine v vicah veliko hujše in bitkejšje kot so bolečine vseh mučencev, ko bi jih le en sam človek terpeti moral.

One terpé na duši hujše muke, ko bi človek na telesu terpeti mogel zavoljo vseh bolečin, ki se jih le zmisliti zamoremo. In kar je nar huje, je to, ker si one same nič pomagati ne morejo. Z majhnimi grehi obložene so se ločile iz sveta, in so bile pahnjene v temne vice, v tako strašnem kraju morajo ostati, dokler zadnjega vinarja ne plačajo; teh gorečih verv samo rastergati niso vstani. Noč smerti, ko nihče več delati ne more, jih je vjela,

ter jih v tak stan postavila, da nimajo nobenega časa, ne priložnosti kaj dobrega storiti, kaj zaslužnega si pridobiti. Zdaj ne morejo drugega, kot le terpeti, in s svojim britkim terpljenjem grehe pokoriti. V teh bolečinah, v tem žalostnem stanu, oh kako milo vas pomoči prosijo: Vsmilite se nas, vsmilite se nas, vsaj vi naši bratje in sestre! ker roka božja nas je zadela!“

Kdo zmed nas bi bil tako slep, da bi teh britkost in muk nič ne vidil? kdo bi bil tako jeklenega serca, da bi ga mila prošnja nič ne ganila? da bi dušam v vicaх vso pomoč odrekel? kdo je tako kratke pameti, da bi nič ne spoznal, kako imenitno delo da je vsmiljenje do vernih duš v vicaх? So Bogu že telesne dela dopadljive, kako dopadljive mu bojo še le duhovne, njemu, ki duše v vicaх dobro pozna, jih neskončno bolj ljubi, kot vmerjoče telo, in tudi ve, kako da se jim godi. Res, da niso popolnoma še čiste, ali ločile so se vendar o prijaznosti božji iz tega sveta; so v njegovi gnadi, Bog jih ljubi, kot dober, vsmiljen oče, ali on je tudi njih sodnik. Zato ravna ž njimi po ojstrosti svoje pravice. Ko sodi, v svoji sodbi ne odstopi od svoje pravice zavoljo vsmiljenja, in zavoljo pravice ne odstopi od vsmiljenja. Kakor te najdem, pravi Bog naši duši, ko se ločiš od svojega telesa, tako te sodim. —

Božja pravica vboge duše, te svoje prijatle in otroke tudi zato po njih zadolženji v ječi vic prideržuje, da mi njih živi bratje in sestre priložnost imamo vsmiljenje jim skazovati, jim kaj dobrega storiti, in jim v nebeško kraljestvo pomagati. Če ktero rešimo, rešimo po nji Jezusa samega iz sužnosti; saj on sam je ja rekel: Karkoli bote nar manjšemu mojih bratov dobrega storili, vam bom tako povernil in poplašal, kot da bi bili meni samemu storili. Ali saj spoznate, kako imenitno dobro delo da je vsmiljenje do samih duš v vicaх? Ja sv. Duh sam nam to resnico poterdí, ter pravi: „Sveta in dobra je misel za mertve moliti, da bodo rešeni!“ Tukaj dragi moji! se vzdiguje vaša molitev proti nebesom, kot dušeče kadilo, in na prijetni duh te molitve stopa vsmiljenje božje v vice, da bi rešilo vboge duše. Ali vidite, da imate ključ v svojih rokah, da bi ž njim odperali vernim dušam temno ječo; imate kladvo, s katerim njih ognjene ketnje lahko razbijete, ter jim tolažbe, pomoči, polajšanja in rešenja pripravite? Ali bi ne bili nevsmiljeni, ko bi se jih ne hotli nič vsmiliti, in nič na pomoč ne pribiti? Je pa molitev tako imenitno delo vsmiljenja, kot nas sv. vera jasno podučuje, bomo tudi sami, ko bi znali kdaj v vicaх rešenja in pomoči

2.) želeti, od tega nas keršansko upanje obilno prepriča. Vsi tisti naši bratje in ranjce sestre, za ktere kaj prosimo, in so zavoljo naše molitve iz neznanega terpljenja vic rešeni postanejo

naši dolžniki, in nam bojo potlej, ko k svojemu nebeškemu Očetu pridejo, kaj lepo hvaležne. Da se od te resnice bolj živo prepričate, mislite kralja ali kneza, ki v svoji veliki potrebi in stiski vaše pomoči potrebuje, in vi mu prav z veseljem na pomoč pritečete, in ga srečno iz tolikšne nadloge rešite. Oh kako vam bo potlej za vsako še tako majhno dobroto hvalježen! Ali poslušajte! vse duše, ki iz vic k Bogu pridejo, postanejo deležne njegovega večnega kraljestva, z Bogom kraljujejo kot kralji in knezi na njegovem dvoru. In glej, dragi moj, tim nebeškim kraljem imaš prilžnost vsako uro, vsaki dan v njih tolikih stiskah kaj pomagati. In kakšne hvalježnosti, kakšne nasprotne pomoči si smeš od njih potlej upati! Kako hvaležno bodo čule še v življenji nad tebo, in skerbele zavoljo tvojega zveličanja! Ko boš ležal na smertni postelji, in si sam nič pomagati ne boš mogel, kako se bojo namesto tebe vojskovale, in hudobne duhove ti odganjale, da ti kaj škodovali ne bojo; pred božjim stolom, ko boš stal in rajtengo od svojega življenja dajal, oh kako bojo za-te prosile, da ti bo sodnik vsmiljenja, ljubezni in milosti skazal! In ko bi se znalo primeriti, da bi bil obsojen v vice, kako si bojo vse prizadevale, da boš ja kmalo rešen iz njih, in postal otrok zveličanja ž njim! — Tudi cerkveni očaki so teh misel. Sv. Ambrož naravnost pove, da molitev za mertve pride človeku samemu v prid, in se spremeni v njegovo lastno zaslužnje. „Blagor vsmiljenim, zagotavlja nas Jezus sam, ker vsmiljenje bodo dosegli. S kakoršno mero bote merili, s takšno se vam bo povračevalo“. — Nasproti pa, kako strašno je žuganje ravno tega Gospoda tistim, ki nobenega vsmiljenja ne skazuje! „Sodba brez vsega vsmiljenja bo zadela tistega, ki nobenega vsmiljenja ne skazuje“. „Enako se vam bo z enacim povračevalo“.

Neusmiljeni človek! kaj te te besede nič ne pretresajo? Ali ne spoznaš iz njih, kakšna sodba da se bo čez te stekla? Ali nič ne vidiš svojega žalostnega kraja, ki je za-te že pripravljen? Kaj bo moral neskončno pravični Bog s tebo storiti, ki za verne duše nič moliti nočeš? Spomin tvoje duše bo z zemlje zginil, ko ti bo zvon odpel poslednjo pesem v nesrečno večnost. Nihče se te več spominjal ne bo! Tvoji dediči se ti bojo smejali, in te skoraj pozabili; tvoji še živi bratje za-te ne bojo molili, in splohna molitev sv. cerkve ti k nobenemu pridu ne bo. V nesrečnih mukah boš, kdo ve, koliko let brez tolažbe in polajšanja, brez pomoči in rešenja moral zdihovati, da poplačaš ves dolg. Boš morebiti imel še to srečo, da se boš v gnadi božji in ne v njegovem sovraštvu ločil iz tega sveta. Iz globočine strašnega plamena boš zdihoval: Pravičen si Gospod! in pravična je sodba tvoja. Prav se mi godi, neusmiljen sem bil do mertvih, zdaj so živi do mene neusmiljeni. Oh kako čutim sodbo brez vsmiljenja, ker ga nisem skazoval no-

benega usmiljenja v svojem življenji. Bratje moji! Zdaj še lahko odverremo tako žalosten stan, oh tako imejmo vsmiljenje z mervimi in molimo za-nje, saj k tim nas ne priganja le samo keršanska vera in upanje, ampak tudi bratovska ljubezen.

3.) Že sama natura, naša pamet sosebnost pa keršanstvo nam na serce poklada in zapoveduje: „Karkoli bi rad imel, da bi se tebi zgodilo, tudi ti drugim stori“. To postavljajo ljubezni je tudi Jezus svojim poslušavcem priporočeval: Vse, kar hočete, da bi drugi vam storili, storite tudi vi drugim“. Ta postava ljubezni pa nas kristjane ne zavezuje le v sedanjem življenji, ampak tudi za prihodnje. Le spomnite se, kdo da so mervti? Kdo so duše v vicah? Naši starši, naši bratje, sestre, naši otroci, naši zlahtniki, dobrotniki, prijetli in znanci so. Oni so po zvezi gnade, v kateri so se s sveta ločili, še zmirom z Bogom, z njegovo sv. cerkvijo, z nami sklenjeni, se štejejo še zmiraj v gmajno ali občestvo svetnikov, imajo še zmiraj pravico do naše molitve in drugih dobrih del. Le po telesu so scer zginili spred naših oči, iz našega spomina pa bi ne smeli nikoli ne zginiti, ker smo jim keršanske ljubezni vedno dolžni.

Sv. vera nas uči, da se duše v vicah znajdejo v nar večji potrebi, in keršanska ljubezen nam vелеva, naj jim pomagamo, kolikor nam je le mogoče. Sv. vera nam pove, da za mervte moliti je nar imenitniše delo keršanskega vsmiljenja in nar večja pomoč, ki jo kdaj komu skazati zamoremo; bratovska ljubezen pa nam vелеva, naj se te pomoči zvesto poslužimo, in za mervte pridno molimo. Saj nam tudi Jezus ni nobene reči tolikanj priporočeval, kot ravno keršansko ljubezen: Novo zapoved vam dam; Ljubite se med sebo, kot sim jes vas ljubil“. — Zavoljo kakega majhnega greha je duša po smerti v ječo vic obsojena, in oh večni Bog! koliko taci grehov se med nami dan na dan godi! Kako malo v svojem življenji na nje porajtamo! Kako malo si zdaj v življenji prizadevamo za-nje se spokoriti! Kako lahko se zna zgoditi, da se bo ravno naša duša nekđaj morala tam v vicah pokoriti; tako dolgo tam svoj dolg plačevati, da bo plačan do zadnjega vinarja. Ena sama laž, ena nasprotna beseda, ena majhna goljufija, ena majhna zaničnost in lenoba v službi božji ali v spolnovanji svojih dolžnost nas zna v vice pripraviti, ako v življenji tih majhnih grehov ne porajtamo, svoje navade do njih ne slečemo, jih s poterpežljivostjo v križih in nadlogah in z drugimi dobrimi deli ne zbrisujemo.

O kako goreče bomo takrat od svojih bratov in sester želeli, da bi vsmiljenje nam skazovali, za nas molili in dobre dela opravljali. Da to resnico bolj živo spoznate, mislite si dragi moji? po-

potnika proti svojemu domu, po katerem tako močno zdihuje, in komaj pričakuje, da bi se mu domači kraji odperli, da bi med brate in sestre prišel, jih pozdravil, objel, in med njimi se veselil. Med toliko gorečimi željami ga tolovaji napadejo, obropajo, terdo zvežejo in v temno, smrdljivo ječo vlečejo, kjer naj tako dolgo ostane, da ga bo konec. Oh koliko solz, koliko britkih zdihlejev bo zletelo iz njegovega serca proti domači deželi, do njegovih prijatlov in znancev! In ravno tako se godi tudi dušam v vicah! Kako jih martrajo ali mučijo serčne želje po nebeškem kraljestvu! kako milo se ogledujejo po svojem domu! kako želé skoraj biti med svojimi brati in znanci, ali zadržane so v kraju grozovitnih marter. Oh moj brat! draga sestra! hiti jim pomagat! Glej, kako s tavžent in tavžent solzami te milo pomoči prosijo! Daj si iz ljubezni do bližnjega dopovedati: da molitev do mertvih je nar bolj imenitno delo vsmiljenja!

Starši! otroci! prijatli! znanci! kako je vendar mogoče, da po smerti eden družega tako naglo pozabite? Je li mogoče, da se vaše ušesa vse glube ne le do občutljejev sv. vere, ampak clo do občutljejev natore? Koliko dobrega vam je skazal ta ali uni ranjki v svojem življenji, ali vam je zapustil po smerti, in vi tako hitro pozabite na njega? Otroci! vam so starši vse zapustili, kar premorete, zapustili so lepe zemlje, njive, travnike, kaj jim pa vi tje v grob za njim pošiljate? Ni zadosti, da ste jih s svojo neubogljivostjo in razujzdanim življenjem pod zemljo spravili, ampak jim še zdaj v grobu žalost čez vse žalosti napravljate, ker se med sebo kot peklenske kače vjedate, preklinjate, ludiču izdajate. Ne porajate več na Boga, ne za večnost, ne skazujete pokorščine ne Bogu, ne ljudem, daslih z eno nogo že v grobu stojite! Ali je mogoče, da to mladeneč in una dekla s svojimi hudobijami in pregrehami tako rekoč na grobu svojega ranjcega očeta in matere plešeta? Sta mar take nauke od nju prejemala? Nič ne bom od tistih starišev v misel vzel, ki svojih otrok ne znajo družega učiti, kot nejeverstva, razujzdanosti, kletve in malopridnosti, ker vem da se jih sv. beseda ravno toliko prime, kot terde skale, ampak k vam se obrnem, o nedolžni otroci! ter vas prosim: oh nikar jih ne posnemajte, naj bojo še živi ali že mertvi, scer se bote pogreznili ž njimi vred ne v vice, ampak v peklensko ječo, kjer vam ne bo pomagala nobena molitev, nobena sv. maša! — Še enkrat poterkam danes na vaše vsmiljene serca, ter vas po bratovsko prosim: molite za verne mertve! Kdor nič za mertve ne moli, nima je nobene ljubezni ne do Boga, ne do sam sebe, ne do svojega bližnjega. Ne do Boga, ker Bogu ni nič tako prijetnega, kot ravno molitev za mertve; ne sam do sebe, ker molitev za mertve se spremeni človeku v prid; ne do svojega bližnjega, ker so naši

ranjki starši, bratje, sestre, dobrotniki, znanci, prijatli, do katerih bi keršanska ljubezen še vgasniti ne smela.

S k l e p.

Sv. Perpetua, ki je v začetku tretjega stoletja za sv. vero storila grozovitno smrt, je imela brata Dinokrat po imeni. Ta je dobil že 7 let star raka na obrazu in je vmrl. Primerilo se ji je, da je enkrat, ko je ravno molila, ime Dinokrat na glas zgovorila, ako ravno na njega mislila ni. Spoznala je iz tega, da je božja volja, naj za njega moli. Še tisto noč ga je vidila v strašno žalostnem kraju, kjer jih je bilo kaj veliko okoli njega. Nesrečnež je bil kaj žalostnega in bledega obraza, rak, za katerim je bil umerl, se mu je še dobro poznal, in žejen je tako bil, da se je vse terlo po njem. Stala je scer posoda vode, pa tako visoko nad njim, da je brat ni mogel doseči. Milo je jokal, in svoje roke stegoval po nji, toda zastonj, in sestra ga ni mogla iz tega kraja hitro potegniti, prevelik prepad je bil med njima. Ko se zbudi, spoznala je, kaj naj stori, in molila je noč in dan v gorečih solzah za svojega brata. Kmalo po tim, predenj je svojo kri prelila, je spet prikazen imela. Vidila je svojega brata v kaj prijetnem in razsvitljenem kraju, v lepe, bele oblačila ogerljenega, veselega obraza, in rak se mu več poznal ni, zraven njega je stala posoda vode, iz ktere jo je z zlato skledico zajemal, za potrebo pil, in potlej skakljaje k svojim nedolžnim igračam tekal. Perpetua je spoznala da njen brat je že rešen.

Dragi bratje! keršanske sestre! molite za verne mertve, in nikoli jih nikar ne pozabite. Molite in v spominu jih imejte ne samo, ampak pogosto v svojem življenji. Darujte za-nje daritev sv. maše, ta velika skrivnost naše sv. vere, ki nam jo je Jezus Kristus pridobil, shranuje sosebne zaklade gnade božje v sebi. Molite za-nje, ko memo kakega britofa greste, ali na njega stopite; molite zjutraj, ob sedmih zvečer, ko vas zvon k temu opominja; molite, predenj, se v posteljo spravite, naj se jih Bog skoraj usmili, jih iz njih marter reši, jim podeli mir in pokoj, in sveti večna luč. Amen.

Pridiga za XXIV. pobinkošno nedeljo.

(Homilija. — Govoril—f—.)

„Nebeško kraljestvo je podobno človeku, kateri je dobro seme vsejal na svojo njivo. Mat. 13, 24.

V v o d.

Navada kako resnico v to ali uno priliko zavijati, in jo z tim bolj mično in podučno narejati, je že silo stara navada, ktere so se Judje in vsi drugi Jutrovci prav radi poslužili. Tudi Jezus, naš nebeški učenik, je rad v prilike zavijal svoje zveličanske nauke, in ker je med svojimi poslušavci imel naj več priprostih ljudi nižjih stanov, ter kmetovavce, ribče, vincarje, tergovce itd. je tudi naj rajši iz njihovega življenja posnemal svoje prilike, ker so ravno take prilike naj bolj znane bile njegovim poslušavcom. Tudi ta prilika, ktero smo brali v današnjem svetem evangelju, je prav priprosta, iz domačega, kmetijskega življenja vzeta prilika. Ta prilika namreč govori od sejavca in od semena, od pšenice in od ljulike. Toda v to priprosto priliko je naš neskončno modri nebeški učenik, Kristus Jezus, zavil neizrečeno lepe in koristne nauke, ter deloma prijazne in prijetne, deloma pa tudi neizrečeno resnobne in strašne resnice.

Le poslušajte, kako nam sveti Matevž to Jezusovo priliko popisuje:

„Tisti čas je Jezus množicam to priliko povedal: Nebeško kraljestvo je podobno človeku, kateri je dobro seme usejal na svojo njivo. Kadar so pa ljudje spali, je prišel njegov sovražnik, in je prisejal ljulike med pšenico in je proč šel. Ko je pa zelenje zrastle in sad storilo, tedaj se je tudi ljulika prikazala. Pristopili so pa blapci hišnega gospodarja, in so mu rekli: Gospod! ali nisi dobrega semena usejal na svojo njivo? Od kod ima tedaj ljuliko? In jim reče: Sovražen človek je storil“. Po razlaganju svetega

Gregorja v tej priliki nebeško kraljestvo pomenja sveto cerkev božjo ali pa vidno zbirališče vseh pravovernih kristjanov na zemlji. Sejavec, ki je dobro seme sejal na svojo njivo, je Kristus sam, ki se je, ponižan ki je bil, marsikterikrat imenoval človeka ali sina človekovega. Njiva je ta svet. Dobro seme so dobri, nebeški in zveličanski nauki, ktere je Jezus na tem svetu oznanoval, in sejal v srca ljudi. Sovražnik, ki je ljulike prisejal med pšenico, je hudi duh ali hudič. Ljulika so zapeljivi nauki, pregrešno govorjenje, slabi zgledi hudobnih ljudi, hudičevih najemnikov in mnogotere zapeljevanja v pregrehe in hudobije, ktere se nam nemudoma zalezejo v srce, ako smo zaspani in nemarni za zveličanje svoje duše. (I. Petr. 5, 9.)

„Hlapci pa so mu rekli: Hočeš, da gremo in jo pobereмо? In reče: Nikar, da kje ljuliko pobera je ž njo vred tudi pšenice ne porujete. Pustite oboje rasti do žetve, in ob času žetve porečem ženicam: Poberite prvič ljuliko, in jo povežite v snopke, da se sožge, pšenico pa spravite v mojo žitnico“. Hlapci tega gospodarja so sveti aposteljni Jezusovi in njegovi učenci in vsi pobožni kristjani, kteri ne morejo zapopasti, kako da se tolikanj zapeljivi nauki in tolikanj hudobni ljudje znajdejo med nami kakor prava strupena ljulika med pšenico, ko je Jezus vendar le same svete nauke in zgolj nebeške resnice učil in sejal med ljudi. Akoravno pa mnogi pobožni ljudje in zvesti služabniki božji želé, da bi vsi hudobni in brezbožni ljudje bili potrebljeni iz zemlje, jih vendar le Bog iz modrih namenov na zemlji terpi, in jih bo terpel do konca sveta. Ob koncu sveta pa bodo hudobneži za vse vekomej ločeni od pobožnih ljudi, ter zvestih služabnikov božjih. Zdaj pa poslušajte nekaj naukov iz te prilike!

Razlaga.

1.) Kader so hlapci ljuliko med pšenico zagledali, vpraševali so hišnega gospodarja, rekoč: „Gospod! alinisi dobrega semena usejal na svojo njivo? Od kod ima tedaj ljuliko?“ In gospodar jim reče: „Sovražni človek je to storil“. Hotel je s temi besedami Jezus povedati: Nobeden gospodar ni tako nespameten, da bi si nalašč ljulike prisejal med pšenico; ravno tako tudi Bog hudega ni zasejal med svet. Od začetka sveta in do današnjega dne Bog nikoli nikjer nič drugega ni hotel in nič drugega ni pospeševal, kakor le to, kar je dobrega. Vse, karkoli je Bog storil, je bilo prav storjeno in dobro storjeno.

Vsaka reč ima iz Boga svoj začetek; le to, kar je hudega, nima iz Boga svojega začetka. (Denter. 32, 4)

Začetnik vsega hudega je po nauku Jezusovem sovražnik, to je: hudi duh ali hudič, ki je sovražnik božji, pa tudi sovražnik človeški. Hudi duh je začetnik vsega greha in začetnik vsega hudega. Kakor je sam ves nesrečen tudi našim prvim staršem zavidal njihovo srečo, in jih v greh zapeljal in nesrečo pripravil; ravno tako, ves poln nevošljivosti in sovraštva ki je, tudi še zdaj ljuliko seje med pšenico, ter nas išče v greh zapeljati in v časno in večno nesrečo pripraviti. Iz tega namena nam navdihuje različne hude misli, nam vžiga v sercu hude želje po krivičnem dobičku, nečimurni časti, pregrešni sladnosti, in česar sam ne dožene, išče doseči po svojih najemnikih, hudobnih ljudeh.

Sedajne dni se posvetni ljudje močno ponašajo s svojo prosveto ali razsvitljenostjo. In beseda razsvitljenje je tudi res lepa in lepega pomena. Razsvitljen v kaki reči je tisti človek, kateri resnične in prave zapopadke ima od kake reči. Kje pa je kak človek, kateri bi nam zamogel bolj gotove in bolj resnične zapopadke dati od kake reči, kakor nam jih zamore dati Kristus, ki je večna resnica, in ktereга je njegov Oče iz nebes na zemljo poslal ravno zato, da bi ljudi podučeval in razsvitljeval, in jim kazal v pravo srečo pravo pot? (Jan. 1.) Kdor hoče tedaj resnično razsvitljen biti, mora pri Jezusu razsvitljenja iskati; in kdor hoče druge ljudi razsvitljevati, mora jih razsvitljevati po ravno tistem potu, po katerem je Jezus ljudi razsvitljeval. Po tem takem jim mora resnice svete vere, ki jih je Jezus učil, in njih pravi pomen razlagati, in jih ob enem tudi nagibati, da po teh resnicah obravnajo vse svoje djanje in nehanje, ker vse resnice naše svete vere merijo v našo časno in večno srečo.

To tedaj je prava prosveta, pravo razsvitljenje in razsvitljevanje! —

Toda za tako razsvitljenje in razsvitljevanje ne marajo posvetni ljudje, in imenujejo razsvitljenje to, da človek pravo luč, ktero je Jezus na zemljo prinesel, zapusti, ter zametava Jezusove zveličanske nauke, in hodi le za berlavo vešo (lučjo) svoje nespametne pameti in svojega hudega poželenja. Bolj gerdo in zaničljivo ko tedaj od svete vere, od svete cerkve in njenih služabnikov piše ali govori, za tem bolj razsvitljenega in olikanega se ima in za tem bolj razsvitljenega in olikanega ga imajo tudi drugi, neumni in nevedni ljudje. In takih posvetnih razsvitljencev, olkancev in razsvitljevavcev je dandanes nezmerno veliko, ki ljuliko svojih strupenih naukov sejejo med čisto pšenico svetih Jezusovih naukov. Oni so pravi najemniki hudega duha, ki neizrečeno veliko hudega zasejejo med ljudi, sosebnost med mlade ljudi, ter jim zbegajo glavo in spridijo serce, da je na stečaje odperto za vsako

hudo strast in vsako hudelstvo. Od tod toraj tudi toliko nečisto-
sti in prešestvanja, od tod toliko togote in maščevanja, od tod toliko
zavida in nevošljivosti, od tod toliko laži in goljufij, od tod toliko
tatvin in krivic, od tod toliko vzdigovanja zoper duhovsko in de-
želsko gosposko in drugih prestrašnih pregreh! — Oh ljube duše!
ako nam je res mar za našo pravo srečo, ogibajmo se takih ljudi,
ki se razsvitljene in olikane imenujejo, pa nam našo sveto vero
žalijo, in zaničujejo našo mater, sveto katoliško cerkev. Gorje
nam, ako bi jih poslušali, ter se jim zapeljati dali! Oni bi nas
pripravili ob poštenje in dobro ime, bi nas pripravili ob mir in
pokoje v sedajnem življenju, bi nas pripravili ob naj slajši tolažilo
na smertni postelji, bi nas pripravili ob večno zveličanje na unem
svetu!

2.) „Kader so ljudje spali“, pravi Kristus,
„prišel je njegov sovražnik, in je prisejal ljulike
med pšenico“. S temi besedami nas je hotel Jezus podučiti,
da v ozir svojega zveličanja ne smemo biti nemarni in zaspani, mlačni
in leni, hudi duh bi si s svojimi pomagavci vse prizadeval, nas v
greh zapeljati. V ozir svojega zveličanja pa smo nemarni in za-
spani, kedar smo mlačni in otožni za poslušanje božje besede, za
obiskovanje božje službe, za prejemanje svetih zakramentov; zakaj
pri takem obnašanju nam hude misli in želje prevladajo glavo in
serce, in nas zapeljejo v greh. In tem dalj ko se mi od Boga
ločimo, tem dalj se Bog loči od nas. — V ozir svojega zveličanja
smo brezskerbni in zaspani, ako smo otožni in nemarni za molitev
in druge dobre dela; zakaj kdor ne moli, tudi ne prejme razsvit-
ljenja od Boga in moči, da bi stanoviten ostal v dobrem. Jezus
pravi: „Čujte in molite, da v skušnjavo ne padete. Duh je sicer
voljen, ali meso je slabo“. (Mark. 14, 38.) — V ozir svojega zve-
ličanja smo dremotni in zaspani, ako ne čujemo nad svojimi mis-
limi in željami in nad nagnjenjem svojega serca; gotovo bi se od-
tegnili mnogim in premnogim skušnjavam, ako bi v strahu imeli
svoje hudo poželjenje. —

V ozir svojega zveličanja smo mlačni in zaspani, ako ne
strahujemo svojih počutkov, ter svojih oči in svojih ušes, svojega
jezika, svojih rok in nog. Oči in ušesa so vrata in okna, skoz
ktere se pregreha vleze v naše serce. Marsikterega človeka je že
en sam pogled v greh pripravil, marsikterega je že ena sama na-
pačna beseda v hudo zapeljala. Ako bi bili čuli nad svojimi očmi,
kralj David bi ne bil prešestnik postal in ubijavec, Lotova žena
bi se ne bila spremenila v solnati steber, in Dina bi svoje nedolž-
nosti ne bila zgubila. (Job. 31, 3.) — Ako smo pa dremotni in
zaspani v ozir svojega zveličanja, hudemu duhu in njegovim na-
jemnikom, hudobnim ljudem, nikakor ne bo težko, ljulike prise-

jati med pšenico, ter veliko hudega zatrositi med ljudi. (1. Tim. 5, 8. Ps. 2, 10.)

Ravno zato nas pa tudi priserčno opominja sveti Peter, in pravi: „Trezni bodite in čujte; ker hudič, vaš zopernik, hodi okrog kakor rujoveč lev, in išče koga bi požerl. Temu se vstavljajte terdni v veri“. (1. Petr. 5, 8. 9.) Tudi sveti Pavl nam prigovarja: „Delajte s strahom in trepetom za svoje zveličanje“. (Filip. 2, 12.) In sveti Duh govori: „Človek ne ve, ali je ljubezni ali serda vreden“. (Pridi. 7, 1.) Na vso moč tedaj in z vso mogočo skerbjo se moramo truditi za zveličanje svoje duše. Razgledujmo se nad aposteljni Jezusovimi in nad prvimi kristijani, katerim nobena druga reč ni bila tolikanj na skerbi, kakor zveličanje duše. —

3.) Hlapci, ko zagledajo ljuliko med pšenico, so se ponudili svojemu gospodu, ter mu rekli: „Hočeš, da gremo, in jo pobereмо?“ Gospod pa ni pustil ljulike zmed pšenice pobirati, ampak je rekel, naj obedvoje raste do žetve. Enako kakor ljuliko med pšenico na polju pusti gospod Bog tudi hudobne ljudi na tem svetu živeti med dobrimi in to iz premodrih namenov, ter hudobnim in dobrim v blagor in korist.

Da Bog hudobne ljudi na svetu pusti, je naj poprej hudobnim samim na korist:

a) Bog jih namreč na svetu pusti zato, da jim čas in priložnost daje, se spokoriti in poboljšati; zakaj Bog je prizanesljiv in neskončno usmiljen, in nobene reči tako močno ne želi, kakor te, da bi se zveličali vsi ljudje, in tedaj tudi grešniki se spokorili, poboljšali in večno življenje dosegli. „Kakor resnično jaz živim, pravi Gospod (po preroku Ezehielu 33, 11.). nočem smerti hudobnega, temveč da se hudobni verne iz svojega pota in živi“. In koliko tisuč in tisuč grešnikov se je tudi res spokorilo in posvetilo, ker jim je Gospod Bog čas in priložnost dal za pokoro in poboljšanje.

Sveta Marija Magdalena, sveta Marija Egiptovska, sveta Eudoksija, sveti apostelj Matevž, sveti apostelj Pavl in mnogo mnogo drugih bi se ne znašlo zdaj med izvoljenimi v nebesih, ko bi jih bil Gospod Bog v sredi njihovih pregreh pobral iz tega sveta!

b) Bog pusti grešnike na tem svetu med pravičnimi, da imajo grešniki nad pravičnimi lepe in spodbudne zglede, kateri zgledi jih razsvitljujejo in k pravičnemu življenju nagibajo. Pravični dajejo hudobnežem zglede, da naj bodo pošteni v vsem svojem djanju in ravnanju, odkritoserčni v obhaji z ljudmi, zvesti v

spolnovanju obljub, pravični pri oskerbovanju tujega blaga itd. Pravični so hudobnežem molčeči sicer, toda resnobni pridigarji s svojim pravičnim življenjem. Njihovo pravično življenje hudobnežem marsikterokrat bolj v živo sega, kakor naj bolj goreča pridiga. Ko vidijo keršansko življenje pobožnih ljudi, si mislijo in sami pri sebi pravijo ravno to, kar je sveti Avguštin samemu sebi govoril, rekoč: „Ako to zamore ta in uni, zakaj pa bi jaz ne zamogel“?

Da Bog hudobne ljudi na svetu pusti, je pa tudi pravičnim na korist.

Hudobneži namreč pravičnim marsiktero priložnost dajejo, da se vadijo v mnogoterih čednostih. Zakaj hudobneži prizadenejo pravičnim marsiktero terpljenje, jim marsikteri zdihlej iztergajo iz serca, marsiktero solzo stisnejo iz očesa; toda ravno s tim jim dajejo priliko in priložnost, da se vadijo v poterpežljivosti, krotkosti, ponižnosti, čistosti, ljubezni do sovražnikov itd. Vojščak, ki nima sovražnika, s katerim bi se bojeval, tudi ne more doprinaršati slavnih vojaških del. Ko bi nobenih trinogov ne bilo, bi tudi svetih mučencev ne bilo. „To, kar bojevavca teži, krono na glavo postavlja premagovavcu“, pravi sveti Bernard. Ko bi Egipčanski Jožef ne bil zavidan in prodan od svojih bratov, in ko bi po lažnjivi in nesramni Putifarci ne bil v ječo prišel, bili bi za lakoto umirali Egipčani in njih sosedje, in Jožef bi ne bil kraljev namestnik postal.

Po sovražnikih je Danielova in Mardohejeva pravičnost in bogaboječnost dosegla zasluženo čast. — Po grozovitosti Herodovi so nedolžni otročiči kerst kervi prejeli in večno zveličanje. — Ko bi hudobni Judje Kristusa križali ne bili, bi mi odrešeni ne bili. „To, kar bojevavcu težavo nareja, krono na glavo postavlja premagovavcu“. Za tega voljo se hudemu vstavljajmo, se zoper vse hudo bojimo, če nas to tudi še tolikanj truda in terpljenja stane, da bomo nekaj kar premagovavci krono prejeli. Amen.

Pridiga za XXIV. pobinkošno nedeljo.

(Tri ženofove zerna; J. A.—st.)

Nebeško kraljestvo je podobno ženofovemu zernu. Mat. 13, 31.

V v o d.

Nebeško kraljestvo, to je, sv. vera ali Jezusova cerkev, je podobna ženofovemu zernu. Kako namreč malo ženofovo zerno zraste v veliko drevo, tako je bila tudi Jezusova cerkev v začetku majhna, sčasoma pa je zrastla v prečudno veliko drevo, ki svoje veje po vsi zemlji razprostira, in vse ljudi sprejema, ki v nji pomoči in zveličanja iščejo.

Sv. vera se je pa posebno z oznanovanjem božje besede med ljudmi razširila. „Pojdite po vsem svetu, rekel je Jezus svojim apostelnom, in oznanujte evangelje vsem stvarem.“ (Mark. 16, 15.) Torej je tudi božja beseda ženofovo zerno, iz katerega je veliko drevo božjega kraljestva prirastlo. Božja beseda se imenujejo vsi tisti nauki in resnice, ki nam jih je Bog razodel. Zmed teh nam od Boga razodetih resnic sem jes danes tri za naše premišljevanje odbral. Té tri resnice, kakor pravi sv. Hieronim, so prave ženofove zerna, ki nimajo nobene prijetnosti, in so počutkom in okusu še clo zoperne, pa imajo posebno zdravilno moč za dušo; té tri zerna overajo veselje počutkov, podpirajo pa dušno življenje in zdravje. Poslušajte, ktere so tiste tri ženofove zerna, v imenu Jezusa in Marije.

R a z l a g a.

1. Pervo ženofovo zerno je nauk: Bog je vsevedoč. Vera nas uči, da Bog vse vidi, vse sliši, vse vé, naj bo veliko ali majhno, novo ali staro, bližno ali daljno, dobro ali hudo. Tako uči sv. vera, — in kako grenko ženofovo zerno je ta re-

snica za grešnika! Kako zlo si grešnik prizadeva, svoje krivice, svoje razuzdanosti pred ljudmi zakrivati; kako zlo se prestraši, kader ena ali druga njegovih gerdih pregreh pred svetom očitna postane; kako zlo se boji zato zaničevan biti! Bogu pa so vse, vse hudobije brez razločka znane, on jih ni še le od drugih zvedel, on sam je bil njih priča, in če niso s pokoro zbrisane, so mu zmirej tako živo pred očmi, kakor takrat, ko so storjene bile! Kako težavna, kako grenka misel je to za grešnika! Božje oko še clo dušo grešnikovo prešine, in njegova vsegavednost pozná vso nesnago pregreh, ki jih je grešnik v svojem sercu doprinesel, in ta vsegavedni Bog je tudi pravičen Bog, kateri vse hudo kaznovati hoče, kaznovati zamore, in tudi kaznoval bo.

Kako grenko ženofovo zerno je tedaj božja vsegavednost za grešnika, pa tudi kako zdravilno! Že marsikterega grešnika je ta misel spreobrnila, v spreobrnjenju vterdovala, in ga varovala da ni več padel; to grenko, zdravilno ženofovo zerno je že marsikteremu grešniku sladki strup pregrehe tako pristudilo, da ni več grešil. — Sv. Efrema je enkrat nesramna ženska v nečisti greh napeljevala. Efrem je ni precej zavernil, ampak ji je rekel: „Prav, pojdi z meno na očiten kraj mesta, tam bova vidila, kaj bo storiti. Zapeljivka se je branila in rekla: „Pred obličjem ljudi bi naju moralo biti sram.“ „Če se pa pred ljudmi sramujemo, jo je zavernil Efrem mvoamo, še bolj pred Bogom sramovati, kateri ne vidi le samo zunajnega djanja, ampak tudi nar skrivniše kote našega serca pregleduje.“ Ta opomba, da je Bog vsegaveden, je grešnico petresla, žark božje gnade je v njeno serce posvetil, jokajoča se je Efremu k nogam vergla in je zdihovala: „Služabnik božji! pelji me na pot zveličanja, da mi Bog moje obilne grehe odpusti!“ Efrem je skesane grešnice prošnjo uslišal, in je imel veselje, vreden sad pokore na nji viditi. — Misel: Bog vse vidi in ve, je bila pri ti grešnici tisto grenko ženofovo zerno, ki jo je pregrešnega življenja ozdravilo. — Spominjaj se tudi ti, grešnik! večkrat božje vsegavednosti, reci večkrat sam pri sebi:

Bog vse vidi, Bog vse vé,
Greh se delati ne smé!

in obljubim ti, sveta groza te bo obšla, in bal se boš še dalje greh doprinašati.

Tega pripomočka se je poslužil kralj David. On je bil dve velike pregrehi, prešestvo in umorstvo, doprinesel. Ko se je bil pa iz svojega padca spet vzdignil, mislil je na božjo vsegavednost, da se je za naprej greha varoval. On sam pravi: „Jes imam vedno Gospoda pred očmi, zakaj on je na moji desnici, da ne omahnem“ (ps. 15, 8.); jes mislim na božjo pričujočnost, da ne grešim. — Če si iz groba svojih pregreh vstal, reci tudi ti, o kristjan, več-

krat s sv. Bernardom: „Povsod je oko tistega, kateri vse vidi, njega pa nihče ne vidi. Če se človeka bojim, ki z bistrim očesom za steno na-me pazi in posluša, ali se ne bom veliko bolj tistega nevidnega očesa bal, ki tudi skrivne kote serca pregleduje.“ Ta resnica ti bo grenko pa zdravilno ženofovo zerno, ki te bo obvarovalo, da se ne boš spet v stare grehe povernil.

Za bogaboječe kristjane pa je to ženofovo zerno seme veliko dobrih del. Kader vojščak vé, da kralj sam svoje oči v njega obrnjene ima, takrat se nobenega sovražnika ne boji, takrat se nobenega truda ne vstraši, takrat se boječnosti in lenobe sramuje, in vse svoje moči napné, da se junaškega skaže, in si hvalo svojega kralja pridobi. Ali nismo tudi mi vojščaki, ki se zmirej pred očmi svojega Gospoda in Kralja vojskujemo zoper greh, ki se trudimo za razširjenje kraljestva božjega, za spolnovanje njegove volje, da bi od njega slavni, nezvenljivi zmagovavni venec zadobili? O pomislite to, kristjani moji, božje oko zmirej gleda na nas, in na vsakega posebej zmed nas, nobeno tudi nar manjše naših dobrih del, nobeno zatajevanje, noben trud, nobeno terpljenje v njegovi službi od njega ni pozabljeno, in za vse bomo enkrat plačilo prejeli, Bog vse vidi, Bog vse pomni, Bog vse poplača; to naj nas priganja, neprenehoma se vojskovati in delati in rasti v dobrem, in naredovati v popolnamosti. Kako zdravilno ženofovo zerno je tedaj ta resnica, da je Bog vsegaveden!

2. Zdaj vzamem še drugo ženofovo zerno in ga vam podam, — to je — nauk: svet hitro mine. Zares grozno grenko ženofovo zerno za posvetne ljudi. Oh, svet, svet je tako lep, in ima toliko razveseljivnega in mikavnega, veselje za oči, veselje za ušesa, veselje za vse počutke; svet, oh svet ima toliko kinča in lišpa, toliko bogastva in zakladov, toliko časti in imenitnost — ali kaj pomaga, ker vse posvetno le malo časa terpi. Na svetu ni nič drugega stanovitnega, kakor samo to, da je vse nestanovitno. Danes si zdrav in vesel, pa čez malo dni te morebiti obišče kaka strašna neznana bolezen. Danes si premožen, in v nobeni reči pomankanja ne terpiš, pa ob kratkem bo morebiti kaka nesreča čez te prišla, in te ob vse, kar imaš, pripravila. Danes imaš veliko prijatlov, povsod, kamer prideš, te ljudje radi imajo, ali kmalo se bo morebiti vse spreobrnilo, in ti, kateri te zdaj ljubijo, bojo tvoji nar večji sovražniki. Danes ti godci godejo, in ti se veselo ima na raju vertiš, kmalo pa ti bo mertvaški zvon pel, in duhoven te bo z žalostno pesmijo „Miserere“ k grobu spremljal. Na svetu je vse minljivo, svet preide, in vsi njegovi zakladi, lepote in veselja. Ta minljivost svetá je posvetnim ljudem v resnici grenko ženofovo zerno, in kolikokrat ga v usta vzamejo, se jim posvetne reči nič več tako sladke ne zdé.

Ja, minljivost sveta je grenko ženofovo zerno, pa tudi zdravilno, če se človek prav poslužiti zná. Ni nam potreba, zavoljo minljivosti sveta in njegovih dobrot žalovati; Bog nam je neminljive, više dobrote v nebesih pripravil, in le zato je svet minljiv vstvaril, da bi svojega, za večnost vstvarjenega serca ne navezovali na svet in njegove dobrote, ki njegovih želj nikoli nasititi ne morejo, ampak da bi svet zaničevali, in si le po večnih, popolnih, nebeških dobrotah prizadavali. „Ne ljubite sveta, pravi sv. Janez, ne tega kar je v njem; svet prejde in njegovo poželenje.“ (I. Jan. 2, 15.—17.) — Ko je sv. Nikolaj Tolentinski enkrat nekega mniha od teh besed pridigovati slišal, šlo mu je to premišljevanje tako k sercu, da se je pridigarju k nogam vergel, se vsem dobrotam in veseljem svetá odpovedal, in prosil, naj ga sprejemejo v samostan.

Kristjani moji! Ali une besede sv. Janeza segajo tudi nam tako globoko v srce? Res je, da mi vsi ne moremo, kakor ta modri mladeneč, svetá zapustiti, in se njegovim dobrotam popolnoma odpovedati; to se tudi od vseh ne tirja, ampak to je svét više popolnamosti. To pa se tirja od nas vseh, da svet in njegove dobrote s srcem zapustimo, to je, mi ne smemo svoje prave sreče pri svetu, v posestvu in vživanju njegovih dobrot iskati; posvetne dobrote moramo imeti le kakor pripomoček, da dosežemo svoj večni cilj in konec; kader jih pridobljujemo, ne smemo krivice delati, kader jih posedemo, ne smemo svojega serca nanje navezovati, kader jih uživamo, ne smemo nezmerni biti, kader jih zgubimo, ne smemo preveč žalovati. „Bratje, vam zakličem s sv. ap. Pavlom, čas je kratek; tedej naj bodo, kateri se veselé, kakor bi se ne veselili, in kateri kupujejo, kakor bi ne imeli, in kateri uživajo ta svet, kakor bi ga ne uživali; zakaj podoba tega svetá prejde.“ (I. Kor. 7, 29—31.) To zdravilno ženofovo zerno, minljivost svetá, bo pa še toliko večo moč imelo, če še tretje ženofovo zerne privzamemo.

3. Neko vganjko vam stavim: Kaj je nar bolj gotovo, pa tudi nar bolj negotovo? Pred ko ne, ste jo nekteri že vganili, tistim pa, ki je še niste vganili, jo hočem jes povedati. Nar bolj gotova, in tudi nar bolj negotova je smert. Nicesar ni bolj gotovega za nas vse, kakor smert. Ali bomo še to ali uno storili, ali bomo še srečni ali nesrečni, to in veči del vse drugo je negotovo, le samo eno nam je prav gotovo — da bomo umerli. Kakor gotova pa je smert, tako je tudi negotova; kakor gotovo je, da bomo enkrat umerli, tako negotova je, kje bomo umerli, kdaj bomo umerli, kako bomo umerli, — in ta negotova gotovost ali gotova negotovost je tretje grenko, pa zdravilno ženofovo zerno. Ja grenko, nar grenkejše ženofovo zerno za lahkomišljene, boga-pozabljive, hudobne in neverne posvetne otroke. To je ženofovo zerno, ki svojo grenkost tudi še za tiste imá, kateri so z nejevero

in hudobijo svoj dušni okus tako zlo spridili si, da vse druge ženofove zerna božje besede pri njih nič ne zdajo. Če tudi vse druge resnice, ktere grešniku nepokoj in strah delajo, tajiti se prederzuejo, té resnice od negotove gotovosti smerti pa ne morejo tajiti, — na to resnico se pa morajo, vsaj včas, spominjati. Človek se ni vstani ubraniti, da bi na svojo lastno smert ne mislil, ker vidi, da smert ob vseh časih in na vseh krajih svojo žetev ima, ker vidi, da bogati in revni, mladi in stari, močni in slabi, zdravi in bolni, previdoma in neprevidoma merjó. O smert, kako grenek je tvoj spomin grešnemu in krivičnemu človeku, kader sam sebi reči mora: Ja tudi ti boš enkrat prav gotovo umerl, boš enkrat prav gotovo iz tega življenja se ločil, boš enkrat prav gotovo ta svet zapustil, ti boš šel tje na uni svet, boš šel tje z vsemi svojimi grešnimi dolgovi, boš stopil tje pred večnega sodnika, kteri grešnika v večno terpljenje v peklú obsodi, — to se ti bo enkrat prav gotovo prigodilo, — to da negotovo je, kdaj in kje, ali morebiti že v kratkem, morebiti že jutri, morebiti — ti si nisi svest tega — še danes, — o kristijani moji! ali se more kaj strašnejšega misliti!

V resnici, ta negotova gotovost smerti je nar grenkejša ženofovo zerno za n-spokornega grešnika, pa tudi nar bolj močno zerno, da ga nakloni spreobernti se greha obvarovati in Bogu lepo služiti.

Nek mladeneč, Gverikus po imenu, kteri je s svojim obilnim premoženjem nar lepše leta svoje mladosti v razuzdanosti dopernesel, pride enkrat v cerkev, ko je ravno nek duboven iz prvih Mojzesovih bukev petega poglavja prav glasno nasledne verste bral: „In vsega časa Adamovega življenja je bilo 930 let, in je umerl.

In vsi dnevi Setovi so natekli do 912 let, in je umerl.

In vsi dnevi Enosovi so natekli do 905 let, in je umerl.

In vsi dnevi Kajnana so natekli do 910 let, in je umerl.

In vsi dnevi Malaleela so natekli do 895 let, in je umerl.

In vsi dnevi Matusalema so natekli do 969 let, in je umerl.

Mladeneč na ta glas ves pobit misli sam pri sebi: Pri vseh teh, dasiravno so tako dolgo živeli, ne slišim drugzega, kakor: Umerli so. Ali ne bom od nobenega zaslišal, da se ga smert ni upala lotiti? Naka! kakor so po versti živeli, pri vsakem je bil zadnjič ta konec. In je umerl. Oj, si misli Gverikus sam pri sebi, kaj mi tedaj pomaga 40, 50, 70, 80, 90 let živeti, če se bo vendar tudi od mene enkrat reklo: In je umerl! Lahko noč, zapeljívi svet, in minljivo bogastvo! Vi ubogi, tu imate vse moje premoženje; če je tedaj k temu tako in gotovo, da bom moral tudi jes umreti, tako hočem tje iti, in se k smerti privravljati.“ —

Tako je živi spomin na smert tega posvetniga mladenča, in že veliko grešnikov k poboljšanju življenja pripeljal.

Kakor je pa grenko ženofovo zerno negotove gotovosti smerti že marskterega grešnika iz dušnega spanja zbudilo, ravno tako tudi kristjana čuječega ohrani, da ga dremota mlačnosti in lenobe, in spanje pregrehe in hudobije ne obide“. Spominjaj se, o človek v vseh rečeh poslednjih reči, in vekomaj grešil ne boš“, pravi modri Sirah (7, 40). Kader se poželjivost in hude misli, o kristjan, v tvojem srcu vzdigujejo, kader te hudobni svet zapeljuje, kader te peklenski sovražnik skuša, spominjaj se poslednjih reči; ta spomin ti bo pomagal, kakor ženofovo zerno, od kterega so stari rekli, da možgane očisti in um razbistri. Tako bo spomin na smert skušnjave poželjivosti, zmotnjave sveta in pekla pregnal, ta spomin bo tvojo dušo zjasnil in zbistril, da boš prav spoznal, kaj ti je dobro, kaj škodljivo, kaj ti je storiti, kaj opuščati.

Poslednič pogostni spomin na negotovo gotovost smerti človeka priganja, da spokorne dela zvesto doprinaša, da v dobrem zmirej bolj raste, in si zasluženje za večnost pridno nabira, zakaj prišla bo noč, v kateri nobeden več delati, nobeden več zasluženja si nabirati, nobeden več spokornih del doprinašati ne bo mogel; ta noč noč smerti bo prav gotovo prišla, negotovo pa je, kdaj bo prišla, prišla bo morebiti kmalo, berž ko ne, še poprej kakor si mislimo.

Nek spovednik jeimenitnej gospi (ej), ki se je vsake ojstre pokore branila, le samo to za pokoro naložil, naj vsak dan, kader si bo roké umivala, reče: „Tole meso bo enkrat, morebiti že kmalo, červom v živjež“. Ta pogostni spomin na smert je v tej posvetnici takega duha pokore obudil, da se je zdaj nar ojstrejšim porokorilom podvergla.

V tem vednem spominu na negotovo gotovost smerti sveti Filip Neri dobro delo, ki ga je še tisti dan storiti mogel, nikoli ni odlašal na prihodni dan; zakaj kdo vé, je imel navado reči, ali bom jutri še živel, in ali mi bo mogoče, zasluženje tega dobrega dela si pridobiti.

Sklep.

Poslušavci moji! tri ženofove zerna iz zaklada božje besede sem danes pred vas položil; mi smo jih okusili, in našli smo, da njih okus je zares grenek, njih moč pa je gotovo prav posebno zdravilna. Vtisnite si torej te tri ženofove zernca, tri resnice o božje vsegavednosti, o minljivosti sveta in o

negotove gotovosti smerti, vtisnite si jih v spomin, položite jih blizu svojega serca, nosite jih zmirej sebo, in večkrat jih pokusite, če so tudi grenke, so pa zdravilne. Tako bo iz teh treh žernofovih zerne drevo pravega, živega božjega strahu v vas prirastlo, pod katerega senco bote varno prebivali pred vsako nevarnostjo pregrehe, pred zalazovanjem pekla, svetá in poželjivosti, in obiln sad čednost bo to drevo prineslo za večno življenje. Amen.

Pridiga za god sv. Elizabete.

(Nauk iz življenja sv. Elizabete, gov. J. Š.)

(Nebeško kraljestvo je podobno kvasu, katerega je žena vzela in vmesila med tri polovnjake moke, da se je vse kvasilo.“ Mat. 13, 33.)

V v o d

Nebeško kraljestvo, od katerega današnji sv. evangelji govori, ni srečno prebivališče izvoljenih, timveč sv. katoliška cerkev na zemlji. Ta pa je podobna, pravi Jezus, ženofovemu zernu, katero je naj manjše zmed vseh semen, pa iz njega izraste košato, močno drevo, tako da ptice spod neba pridejo in prebivajo na njegovih vejah. Iz majhnega se je začela tudi sv. cerkev na zemlji, pa zmirej in zmirej raste in se razširja po celem, širokem svetu in se bo razširjala, pravi Jezus, dokler ne bo en hlev in en pastir. Ker ima pa to božje kraljestvo, sv. cerkev, čeznatorno moč, s katero človeško serce prešinja, da bi človek v vsem dobrem raste, v svetosti in keršanskih čednostih; zatoorej pa prispodoblja tudi Jezus sv. cerkev kvasu, katerega je žena vzela in vmesila med tri polovnjake moke, da se je vse skvasilo. Ja, ljubeznivi! kakor kvas veliko moke spremeni in kruh okusen stori, tako požlahtnuje tudi keršanski nauk človeka, posvetuje njegove misli, besede in djanje in jih stori Bogu dopadljive. Oj, naj bi pa tudi mi bili pridni, vbogljivi otroci sv. matere katoliške cerkve, tega božjega kraljestva na zemlji! Naj bi kvas božjega nauka naše serce po-

polnoma požlahtnil, da bi tako rastli kot pridne mladike košatega drevesa sv. kat cerkve, rastli v gnadi in ljubezni božji, kakor so rastli svetniki in svetnice božje, ki se zdaj v nebesih veselē.

Verni kristjani. kaj radi poslušajo, ako se jim kaj iz življenja svetnikov in svetnic božjih pripoveduje. Življenje svetnikov je tako rekoč živo evangelje, iz kterega se kristjani učijo veliko lepih nauk. Zatoraj vam bom danes povedal nekoliko iz življenja svetnice, ktere spomin sv. mati kat. cerkev 19. novembra to je danes obhaja. Ktera pa je ta svetnica? Sv. Elizabeta je, vsem nam naj lepši izgled, svitla luč za ljudi vsacega stanu. Ja, priserčni bratje in sestre moje! veliko lepega se z amoreto danes od sv. Elizabete naučiti, zatorej pa se tudi zanašam, da me bote kaj zvesto poslušali. Bog, od kterega vsak dober dar pride, nam le daj svojo pomoč, da bi zamogli vsi skupaj po lepem izgledu te svetnice živeti, od ktere vam bom zdaj govoril!

Razlaga.

Sv. Elizabeta je bila na Ogerskem rojena leta 1207. Bila je hči Andreja, ogerskega kralja in Jere, rojene vojvodine Koroške. Še majhna deklica je v strahu božjem živela. Naj rajše je v cerkev zahajala in kakor angelček je lepo molila. Kakor hitro je v cerkev stopila, vzela je zlato krono z glave. Ko so jo zavoljo tega barali, odgovori jim: „Bog me obvari, da bi kdaj s tako krono se pred Kristusovo obličje prikazala, ki je s ternjem kronan iz ljubezni do mene na križu visel!“ Marijo, nebeško kraljico! je imenovala svojo mater; tudi sv. apostelna Janeza je goreče častila in ga varha izvoljila svoje čistosti. Dnarje, ktere je za svoje veselje dobila, je ubogim razdelila. Čertila je prazen lišp, prevzetnost in lenobo. In dasiravno kraljeva hči, se ni tako košato in prevzetno nosila, kakor zdaj marsiktera kmečka dečla. Kakor lilija v božjem vertu je rastla, na duši vsa lepa in čista.

Alite, keršanski starši! tako pridno hčer imeti, je pač največe veselje za pridne starše? Ali pa veste, kdo je k temu pobožnemu življenju temelj vložil? Pridni keršanski starši sv. Elizabete. Ja, ljubi keršanski starši, verjemite mi, da na lepi keršanski izreji otrok je naj več ležeče. Torej bi vam tako rad danes nekatere zlate nauke ponudil in rekel: „Ljubi starši! postavim: Vi imate lep vert, ki je obsajen z mladimi drevesci in cvetečimi rožicami; pa po noči pride nek hudobneč in vam poseka mlade drevesca in popilje dišeče rožice, kaj ne žalost in jeza bi se vašega serca lotile? Me zastopite, kaj mislim? Glejte, mladina je ta lepi božji vertec na zemlji. Nedolžni otroci so drevesca in

eveteče rožice na tem vertu; kdor torej gre in pohujša enega od teh nedolžnih, ta vam poseka in popilje in pohodi božji vertec. O kolika žalost za vas, zatorej bote pa tudi skerbno čuli, da se ta gerdun ne pritepe v vaš vertec in vam otrok ne pohujša. Ako hočete svoje otroke lepo in pobožno izrediti, morate pred vsem sami pobožni biti in svoje stare starše lepo imeti, ker resničen je pregovor, da: „Beseda miče, zgled pa vleče.“ Postavim, vi mati rečete svojim otrokom: „Otroci! le vselej pridno molite“ zjutraj in zvečer. Če molili ne bote, vas pa tudi nebeški Oče ne bo rad imel in ne bote šli v nebesa.“ Te besede bodo res dobre otroke k pobožnosti budile; pa če vi mati v sredo svojih otročičev pokleknete in z njimi molite, gotovo vaš lep izgled bo otroke tako rekoč k pobožnosti vlekel. Ali pa vi, Oče! rečete svojemu sinu: „Ljubi Gregec! le pomisli, da kratko je naše življenje in bo treba Bogu enkrat odgovor dajati, torej le pridno pa zvesto spolnuj svoje dolžnosti!“ Res bodo te besede pridnemu sinu do serca segle; pa če vi oče, sami zvesto in pridno svote dolžnosti spolnujete, bote svojega sina tako rekoč k zvestemu spolnovanju njegovih dolžnost vlekli.

Vsadite pa naj popred v mehko otročje serce prvo zlahtno rožo, katero pokorščino imenujem. Otrok vas mora vbogati, ne pa vi otroka. Naj se otrok tudi togoti, ali dere, ali z nogami berca, ali z rokami maha; ne dajte otroku pomagati, temuč učite ga lepe pokorščine do vas! Kako vendar neumno in grešno delajo tiste matere in varučke, ki otroke šuntajo rekoč: „Le udari tega in to, le okregaj ga!“ Tako bi tudi peklenšček delal, ako bi vaše otroke pestoval. Otroci se še tako prekmalo naučijo zmerjanja in jeze in sovražtva.

Druge zlahtne rože, katere morate zgodaj v serce svojih otrok vsaditi, imenujem: Brumnost, veselje k molitvi, gorečnost v službi božji, pridnost, ponižnost in pa, da se otroci povsod spominjajo, da jih Bog vidi. Torej jim pripovedujte kakšne lepe zgodbe, postavim: „Bog te vidi, varuj se greha!“ „Bog vse vidi, Bog vse ve; greh se delati ne sme!“ „Bistra glava in pridne roké, so boljše bogastvo, ko zlate goré“ i. t. d. Le verjemite mi, ljubi starši! že bodo vaše trupla v grobih strohnele, vaši otroci se bodo pa še spominjali vaših lepih nauk in porečejo: Moj rajni oče, moja rajna mati so me nekdam takole učili. Bog jim daj zdaj dobro! — In tudi vi, ljubi otroci! imate lep izgled nad sv. Elizabeto; o! posnemajte jo v njih mladih letih! Le zapomnite si, kaj bom zdaj slehernemu izmed vas rekel. „Ljubi otrok! rečem vsakemu izmed vas, „ljubi otrok jes te imam prav rad in tvoji starši te imajo radi in tvoj anđel varh te ima rad in nebeški Oče sam te ima še rajši, kakor mi vsi. In On ima veselje nad tebo, kader si priden, rad vbogaš in lepo moliš. Le pomisli, ljubi otrok! da Bog

te vidi po noči in po dnevi, nikar ga torej ne žali, temuž zapomni si: „Bogi vidi te, varuj greha se!“

Iz pokorščine do svojih staršev se je zaročila sv. Elizabeta z Ludvikom, deželskim grofom Hasiije in Turingije na Nemškem, s katerim je v sveti ljubezni in lepi zastopnosti živela. Njena posebna tolažnica je bila pridna molitev. Ponoči je rada dolgo molila; po dnevi je pridno v cerkev hodila, delala, molila, svoje otroke in podložne lepo učila in posebno rada ubogim pomagala. Bolnike je rada obiskovala, jim čedno stregla in jih kakor ljubljena mati ljubeznjivo tolažila. Brez milošne je ni siromak nikdar zapustil, zato so jo pa tudi revni svojo mater imenovali. Ker je sv. Elizabeta revnim toliko zdajala, zatožili so jo hudobneži pri grofu, da je zapravljivka. Pa grof ni poslušal njih tožbe, ampak rekel je: „Ne bom jej branil vbogim pomagati; njeno vsmiljenje nam zadobi božje usmiljenje; če skerbimo za uboge, skerbel bo pa tudi Bog za nas!“ Glejte, ljubi možje! lep izgled zakonske ljubezni in prizanesljivosti. Kako ste pa vi kaj do svojih žen? Morebiti še vsaki babi verjamete, ktera vam s sladkimi besedami vašo ženo toži? Ste morebiti terdi in grobi s svojimi ženami kakor kakšen turški paša in jim na vsako stopinjo gledate, na vsaki krajcar in na vsako žlico. O tedaj vam rečem: Nevsmiljenci! ker vsmiljenja nimate s svojimi ženami, tudi pri Bogu vsmiljenja ne bote dosegli, ki vam je žene izročil ne kot dekle, timveč kot tovaršice, kot prijateljice. Da pa tudi žene svoj del dobijo, pa tudi jim rečem: Ljube žene! ve se pa učite od sv. Elizabete svoje dolžnosti spolnovati. Bodite pridne žene, skerbne gospodinje in dobre matere. Saj ljubezen do svojih otrok vam je že nebeški Oče sam v serce zapisal. Kako dobre matere svoje otroke ljubite, mi ni treba praviti; ampak povedal vam bom rajše ginljivo zgodbo, ktero sem ravno te dni bral. Barka z ljudmi napoljena, se je peljala proti Škociji. Zdaj pribuči silni vihar, treši barko ob neko peč, da se razleti. Kdor je mogel, bežal je v čoln. Pa tudi čoln se je potopil in le kos velike barke obstoji pri peči, na ktero je barka trešila. Od daleč so dro vidili ljudje, da se je barka rastrupila, pa osem dni ni nihče blizo mogel zavoljo silnega viharja. Čez osem dni še le pridejo brodniki do tiste peči in tu najdejo mlado ženo mrtvo ležati in na persih ji je mala deklica slonela. Imela je žena globoko rano na persih, ktero si je naredila, da je od gladu umirajoči otrok še nekoliko živeža dobil. Glejte, ljube matere! toliko zamore materna ljubezen; oj bodite tudi ve pridne matere do svojih otrok! Lepo jih izrežite v strahu božjem, kakor je storila sv. Elizabeta! Bodite kakor sv. Elizabeta pa tudi vsmiljene matere do revežev in Kristus sam vam bo povernil, ki pravi: „Resnično vam povem, kar ste naj manjšega mojim bratom storili, to ste meni storili.“

Pa Bog je svojo služabnico tudi s križi in nadlogami obiskal. Njen mož Ludovit umerje na potu v vojsko za sv. deželo. Sv. Elizabeta se v voljo božjo poda, potoži Bogu svojo žalost, obilno med vboge in za sv. maše deli in stori obljubo, kakor vdova sveto in čisto za naprej živeti. Pa še večji križi jo čakajo. Hudobneži ji vse poberejo in jo z otroci vred po svetu poženó. Nekdaj bogata, je zdaj morala beraško palico nositi in s svojimi otročiči prenočevati. Pa voljno je nosila svoj križ in nikomur ni potožila gerde krivice, še svojemu očetu ne, temuč veselila se je iz ljubezni do Boga kaj preterpeti. Zasramovana in preganjana je bila še celo od tistih, katerim je nekdanj veliko dobrega skazovala. Stara baba, ktera je poprej živež in obleko od nje dobivala, prederznila se je, na cesti v mlako jo suniti in jo gerdo zmerjati, zato, ker se ji sv. Elizabeta ni hitro zognila. To je torej plačilo, ktero daje hudobni svet. Vprašam: Koliko je revežev, ki bi za svoje dobrotnike molili in jim bili hvaležni? Odkrito rečem: Sedem naglavnih grehov je; marsikteri berač, marsiktera beračica jih ima pa osem. In kateri je njih osmi naglavni greh? In kratek odgovor je: Beraška gerda nehvaležnost. Oj nehvaležniki, nehvaležnice! Kako bote enkrat pred pravičnim sodnikom odgovarjali?

Bog pa svoje služabnice Elizabete ni zapustil. Sv. Elizabeta pohlevno iz mlake vstane, osnaži svojo obleko in Bogu izroči svojo žalost. In glejte v molitvi se ji prikaže Jezus, jo poterdi v stanovitnosti in ji obljubi, da je nikdar zapustil ne bo. Sv. Elizabeta zadobi spet svoje pravice in ljudstvo jo z velikim veseljem sprejme. Ona revežem in bolnikom še bolj streže in kar ji še časa ostane, goreče moli in pridno sv. bukve prebira. V 24. letu njene starosti jej Bog razodene, da bo skorej šla na plačilo. Prav pobožno prejme sv. zakramente, opomni vse pričujoče, naj Boga iz celega serca ljubijo in tudi vbožčekom pomagajo; zatim pa prav sladko v Gospodu zaspi 19. novembra 1231. Njeno truplo še zdaj v Mariboru na Nemškem počiva, ktero še celo krivoverci v časti imajo. Več čudežev se je že na njenem grobu godilo, ki so živa priča, kako mogočna svetnica je zdaj sv. Elizabeta v nebesih.

S k l e p.

Tako je živela sv. Elizabeta, tako je vmerla. Kakor sveto je bilo njeno vse življenje, tako častitljiva in srečna je bila tudi njena smert. Kvas keršanskega nauka in božje gnade jo je vso spremenil in Bogu prijetno in dopadljivo nevesto storil. Na njo

se lahko obernejo besede sv. pisma: „Blagor mertvim, ki v Gospodu umerjejo.“

Prijatli, bratje, sestre! Tako srečno tudi mi vsi želimo enkrat umreti. O zatorej zvesto se deržimo nauka sv. katoliške cerkve, to je tisto presrečno drevo, pod kterega vejami varno počivamo. Živimo po nauku naše svete vere, kakor je živel sv. Elizabeta in bodimo stanovitni v dobrem; tako bomo tudi mi enkrat, morebiti že kmalo Jezusu z veseljem nasproti šli, in z velikim zaupanjem v njegovo neskončno usmiljenje klicali rekoč: „Gospod Jezus! le pridi hitro, le pridi in pelji nas skorej v kraj večnega počitka in mira!“ Amen.

Pridiga o godovanji sv. Martina.

(Sv. Martin brez sebičnosti in poln ljubezni do bližnjega; gov. L. P.)

„Nihče luči, ko jo užge, ne postavlja na skrit kraj, ne pod mernik; ampak na svečnik, da, kateri notri gredó, svetlobo vidijo“. Luk. 11, 32.

V v o d.

Danes smo se sošli po Božji previdnosti na tem svetem kraju, naj bi sv. Martina, patrona te cerkve, po moči počastili, se mu za vse skozi leto sprošene darove zahvalili, ga njegove pomoči še z naprej prosili, se mu v njegovo varstvo priporočili, zlasti pa se iz njegovega življenja prave keršanske modrosti in drugih lepih čednost učili, da bi namreč tako šli skozi časno, da bi večnega ne zgrešili, toliko skerbili za telesno, da bi skerbi za neumerjočo dušo časnim skerbem zad ne stavili. Zakaj namen sv. katoliške cerkve, ko nam veli spomine svetnikov obhajati, je ta, da svetnike in po njih Boga samega častimo, jim za njih zmage voljo srečo vo-

ščimo, jih na pomoč kličemo, in njih zglede posnemamo. Zato so poleg besed današnjega sv. evangelija svetniki res, kakor svetle luči, postavljeni na svečnik, na ktere naj bi se vedno ozirali, za njih svetlobo hodili, ter enkrat za njimi prišli k svojemu Bogu, da bi njemu in Jagnjetu, ki sedi na sedežu, ž njimi vred večno hvalo in zahvalo peli. Tako že apostel Filipljanom piše, da svetniki v sredi med spridenem rodом kakor bakle ali svetilnice na zemlji svetijo, in ravno to je pisano od sv. Janeza Kerstnika, da je bil svetilnica svetla in goreča. Tako, če v življenje sv. Martina pogledamo, tem enako se bomo prepričali, da je tudi on svetla, na svečnik postavljena luč, ker je po zgledu sv. Pavla želel vsem vse postati, da bi vse Kristusu in nebesom pridobil. To pa bomo še bolj spoznali, če premišljamo, da je bilo življenje sv. Martina 1. brez vselastne ljubezni, ali brez sebičnosti, in 2. da je bilo polno prave, keršanske ljubezni do bližnjega.

Teh čednost se po tem takem še mi danes od njega učimo, er začnem v zaupanji na njegovo priprošnjo!

Razlaga.

9 Sv. Martin je bil rojen okoli leta 315 v Sabari na Ogerskem, in v prvih šolah je bil v Pavii na Laškem, kamor so se bili njegovi ajdovski stariši z Ogerskega uselili. Že od svojih prvih dni zavednosti je bil ves napolnjen nekacega posebnega dobrega duha, da je le nad tacimi deli imel veselje, ki jih sv. katoliška vera priporoča. Zato je komaj 10 let star zoper voljo svojih starišev šel v keršansko cerkev, in se je dal ondi za kerščenca zapisati, to je: za takega, ki so se podučevali in za kerst pripravljali. V 12. letu se v njem obudé želje, da bi se za vselej od ljudi ločil ter v tihi samoti svoje žive dni Bogu služil. Ali postava ga je klicala v vojaški stan. V tem stanu je celih pet let služil in vsem bil zgled pravega kerščanskega vojščaka, poln pobožnosti in unéme za Boga, in poln usmiljenja do svojega bližnjega. V 18. letu sprejme sv. kerst, in od tega časa je vedno hrepenel, vojaščine oprosten biti, in v drugem stanu Bogu zvestejše služiti. Cez 2 leti dobi to oprosteno in se podá na Francosko k sv. škofu Hilariju. Ta sv. škof je za voljo svoje učenosti in svetosti povsod slovel. Nekatere leta se je bil pri njem pomudil in že je tudi njegovo ime začelo pri ljudeh sluti. Tedaj ga neke opravila nazaj na njegov dom tirjajo in Martin se podá na svoj dom. V tem času je svojo mater in več znancev k pravi veri spreobrn timeril, po-

tlej pa se spet nazaj vrnil na Francosko k sv. Hilariju. Tje pridši je mislil v samoti na tihem sam zase živeti. Toda Božja previdnost je drugače namenila, in ga je v 25. letu njegove starosti, dasiravno se je tej časti in službi ustavljal, škofa v mestu Tour zvolila. Kar more biti pravi apostel ali duhovni pastir svoji čedi, kar zamore biti oče svojim otrokom, to je bil sv. Martin, ko je škof postal, svojim podložnim, dokler ga je Bog v veliki starosti k sebi poklical, in mu za njegove dela dal zaslužen plačilo. — To je, majhen obris njegovega življenja.

I. Zdaj pa pogledjmo najpoprej, kako je ta sveti mož sam sebi odmerl, in bil brez vse lastne ljubezni. Lastna ljubezen se kaže:

1. v nekem posebnem nagnjenji do posvetnih reči, da si življenje, kolikor je mogoče, polajša in oslajša. Tega pri sv. Martinu ni bilo. Prenašal in z voljo je terpel v vojaškem stanu vse težave in pomanjkanja, ki so s tem stanom sklenjene. Ko je bil od vojaščine spuščen, spet si je tako življenje zvolil, ki je bilo z mnogimi nadležnostmi in pokorili sklenjeno, in nekoliko časa se je nalašč iz Geue na neki otok odtegnil, kjer je od samih zelišč in korenin živel. V takem in enakem pritergovanju je tudi poznejše kakor škof ostal, vso mehkužnost in sitost trebuha zaničeval, in v tem zatiranji, v takem postu in pokorjenji svoje žive dni iskal tistega veselja, ki ga dobrovoljci in mehkušneži uživajo v sladkosnednosti in sitosti greha in trebuha. — To vam bodi v nauk, da tudi vi bodite zadovoljni z domačo hrano in pijačo, ki jo pridelate s svojimi rokami, in ne blagrujte tistih, ki imajo bolj okusne jedi in iziskane pijače za posvetne nebesa in trebuh za svojega Boga. „Če imamo za potrebo jesti in piti, če imamo za potrebo s čim se obleči, imamo po besedah sv. Pavla, za življenje zadosti“.

2. Drugo znamenje samosvoje ljubezni je, da človek hrepeni po časnem bogastvu in lišpu. Tudi teh želj pri sv. Martinu nikjer ne nahajamo. Prostovoljno se je odpovedal vsi preobilnosti in si še za posebno srečo štel, da je pomanjkanje terpel. Še, ko je bil škof postal, je bilo njegovo oblačilo in vse, kar se je na njem vidilo, tako revno, da so se drugi škofje nad njim pohujševali. Zadovaljen je bil z majhino stanico, v kateri je prebival, zadovoljen z najrevnišo hrano, ki jo je vžival, zadovoljen z najpotrebnišo leseno opravo brez vsega lepotečja. In če mu je kdo kakošno stvar v dar prinesel, dal mu jo je nazaj, ker je rajše pomanjkanje terpel, kakor v bogastvu živel. — Tu se spet lahko nad njim zgledujemo, da posvetno bogastvo le toliko cenimo, kolikor ima prave vrednosti, in ga le toliko poželimo, kolikor nam ga ni v spodtikljej za v nebesa. „Saj, kateri želé obogateti, pravi sv. Pavel, padejo v zaderge hudičeve in veliko praznih želj, ki potopé človeka v pogubo“.

3. Znamnje da je bil sv. Martin brez samosvoje ljubezni, je nad njim tudi to, da je le na tihem živel, ter posvetno čast in hvalo zaničeval. Zato je bila že od mladosti njegova želja, da bi bil kje na skrivnem in od nobenega poznan Bogu služil, in zato se je tudi branil škof postati, dokler so ga tako rekoč z zvijačo k temu primorali. Pa tudi, ko je bil škof, na ljudsko hvalo in čast nikoli ni gledal, in da se je tega ognil, se je v neki samostan umaknil. Iz enakega namena se z velicimi in imenitnimi gospodi nikoli ni rad pečal, dasiravno so si celo cesarji v čast šteli, če so ga mogli k svoji mizi privabiti. Njegovo veselje je bilo, med prostimi ljudmi živeti in jim razlagati zveličanske nauke, — vedel je, da je Zveličar blagroval le uboge v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo. Njemu enako toraj še mi nikarmo iskati časti in hvale pri ljudeh, ker vse to zgine, kakor dim, in si rajše prizadevajmo, češčeni in veliki biti v Božjih očeh. Kar storimo dobrega, naj pred svetom skrito ostane, in levica naj ne izve, kar je dala desnica, da bomo plačilo prejeli od Očeta, ki tudi v skrivno vidi, in pri katerem še kozarec merzle vode, iz ljubezni bližnjemu podan, ne bo ostal brez povračila.

4. Poslednje znamenje, kako je sv. Martin sam sebi odmeril in bil res brez vse lastne ljubezni je to, da je vse razžaljenja in zasramovanja potrpel in razžalnikom vse krivice s srca odpustil. Znano vam je, kdor hoče bolj pobožno živeti, kakor je sploh navada, ali če hoče zvestejše svoje dolžnosti spolnovati, kakor drugi njegovi verstniki, mora že naprej pripravljen biti, da ga bodo drugi za tega voljo obrekovali, zasramovali, mu priimke dajali in mu hudobne namene podtikali. Tako je zdaj in ravno tako je bilo ob času sv. Martina. Še, ko je bil vojščak in ker je lepo, pobožno živel in dobro delal, če je le mogel, so se mu drugi njegovi tovarši posmehovali in se z njim norčevali. Zato pa se sv. Martin ni nad njimi hudoval, pa se tudi njim ni dal zbegati. Ko je domu prišel in si je veliko prizadeval, da bi znance in prijatelje, svojih mladih let spreobernal, imel je veliko prestatí od krivovercev Ariancev, ki so ga celó očitno napadali; pa vse napade je potrpel in se jim tiho s pota ognil. V Milanu, kjer bi bil rad na tihem živel, ga je preganjal, terpinčil in na zadnje iz mesta prepodil krivoverski škof Auksenci. In v letih, ko je škof bil, moral je nekega duhovna po svoji dolžnosti posvariti; ta duhoven pa ga je zato hudo ozmerjal in je malo manjkalo, da se ni s silo nad njim pregrešil. Ko mu tedaj drugi svetujejo, naj ga po cerkvenih postavah kaznuje, odgovoril jim je sv. Martin: „Kristus je imel poterpeljenje z Judom Iskariotom, zakaj bi ga jez s tem ne imel?“ Edino, kar mu je storil, je bilo, da mu je rekel, da bo še on enkrat njegov naslednik in za njim škof. In to se je tudi spolnilo. Tisti duhoven se je potem poboljšal in bil po smerti sv.

Martina res za njegovega naslednika izvoljen — Poglejte toraj, kako je sv. Martin lastno ljubezen v sebi popolnoma do zadnje iskre zaterl, tako, da zase nobene stvarice ni ne pozelel, ne je iskal. Toda kolikor manj je iskal samega sebe, toliko večje so bile njegove želje, bližnjemu vse postati in zato je bilo njegovo serce vse polno ljubezni do drugih.

II. Če bi hotel gorečnost sv. Martina v ljubezni do bližnjega vredno popisovati, in povedati, koliko je storil v blagor njemu zročenih duš, moral bi sleherno njegovo delo omeniti; zakaj, naj je molil ali govoril, delal ali hodil, ljubezen ga je povsod vodila, sreča in zveličanje bližnjega sta bila zmiraj cilj in konec vsega njegovega djanja in početja. Ker mi pa vse to obširno pripovedovati čas ne pripušča, premislimo le nekatere posamezne njegove dela, ki so priče njegovega ljubeznjivega in usmiljenega serca.

1. Znano vam je pred vsem drugim tisto njegovo delo ljubezni, ki ga je še v mladosti storil ubogemu, na pol nagemu siromaku. Ko ga namreč ta siromak, trepetajoč od mraza, za dar nagovori in mu sv. Martin nima drugega dati, potegne meč iz nožnice, prereže ž njim svoj plašč na dvoje in mu dá polovico, z drugo polovico pa ogerne samega sebe, kakor vé in zna. Nekteri njegovih tovaršev so ga za tega voljo sicer zasmehovali; ali zato se mu je prihodnjo noč Zveličar prikazal, obdan z obilno trumo angelov in ogernjen s polovico plašča, ki ga je ubožcu dal in sv. Martin je slišal, ko je Jezus k trumi angelov rekel: „Martin še kerščenec me je s tem oblačilom ogernil.“ Ta prikazen ga je pa le še z novo gorečnostjo k enacim delom keršanske ljubezni napolnila.

2. Ta ljubezen mu ni dala ne po noči, ne po dne miru, da je mnoge težave in nevarnosti dolgih potov prenašal, če je le s tem zamogel komu kaj postreči. Pred vsem drugim pa si je k sercu jemal nesrečo svojih starišev ki so bili še v tami nejeverstva in ljubezen do njih ga je gnala, da je z Laškega nazaj na Ogersko k njim se podal, da bi jih spreobernil. Res se je njegova mati z več drugimi sorodniki dala spreoberniti. Bližnjemu za ljubo se je podal enkrat k cesarju v Milan in enkrat v Trier, prosit za tiste, ki so bili od gosposke obsojeni, ob vse svoje premoženje priti in iz dežele pregnanim biti in ni odjenjal, dokler je bila njegova prošnja uslišana.

3. Če je na to prišlo, bližnjemu v časnih potrebah na pomoč priti, ali mu k zveličanju pomagati, dosegel je to s trdnim zaupanjem na Boga celo s čudeži. Tako je nekega mertvega učenca, ki še ni bil kerščen, na prošnjo njegovih staršev s stanovitno molitevjo v življenje obudil in ozdravil. Drugikrat je nekega služabnika velikega gospoda, ki se je obesil, v življenje obudil in ga nazaj dal gospodu. Drugikrat, ko je šel skozi nek velik terg in so ga neverniki obsuli, da bi njegove besede slišali, pridere do

njega neka mati z mrtvim otrokom v naročji in ga prosi, naj jej ga oživi. In sv. Martin deloma iz usmiljenja nekoliko pa tudi za voljo spreobrnjenja nejevernikov, poklekne in po molitvi otroka spet živega podá njegovi materi. Tako je ne le žalostno mater potolažil, temuč tudi to veselje doživel, da se jih je za voljo tega čudeža veliko h kerščanski veri spreobrnilo. Drugikrat je šel v neki terg nejevernikov, kjer so veliko drevo za svojega Boga častili. Sv. Martin jih uči spoznati pravega Boga in jih prosi, naj drevo posekajo, Pogodili so se, da ga hočejo posekati, če bo Martin trdno stal na tistem mestu, kamor je bilo drevo nagnjeno. Med tem, ko so to drevo sekali, je sv. Martin v Boga klical in ko je imelo pasti, se nagne do njega, pa se spet vzdigne in na drugo stran pade. Tudi pri tej priložnosti se veliko nejevernikov spreobrnilo.

4. Kaj pa še hočem govoriti od njegove gorečnosti, v kateri se je kakor škof za blagor svojih ovčic Bogu sleherni dan daroval, ker so bile vse njegove dela, njegove skerbi, njegove besede, pridige in molitve na to obrnjene, bližnjemu na duši in na telesu rešiven angelj biti. Najlepše spričevanje tega nam daje konec njegovega življenja. Starček pri 84 letih, ves obnemogel od dela, truda in terpeža v Gospodovem vinogradu, pové svojim tevaršem od Boga mu razodeto sporočilo, da bo kmalo svoje oči zatisnil. In ko na te besede vsi začno jokati in ga vprašajo: „Oče, zakaj nas bote zapustili v revah?“ povzdigne spet proti nebesom oči in reké, ter zdihne: „Gospod, če sem še potreben tvojemu ljudstvu, ne branim se dela, tvoja volja naj se zgodi!“ Poglejte ljubezni! On, ki je 84 let za blagor človeštva se trudil in zdaj na koncu svojega življenja, dasiravno po vžitku svojega Boga ves hrepeni, vendar le še prosi, če je potreba, dalje bližnjemu v prid terpeti.

S k l e p.

O priporočujmo se mu toraj, da še nam od Boga sprosi tako gorečo ljubezen do bližnjega, da bo še naša smert kdaj tako vesela, kakoršna je bila njegova. Pomagajmo si drug drugemu v vsem iz kerščanske ljubezni, zlasti pa v tem, kar nam k zveličanju pripomore. Priporočajte se mu vselej v svojih večernih molitvah, naj varuje vas, vaše pohištvo, vaše polje vsega hudega in ljubo domačo živino pred vso nesrečo, kugo in boleznijo, posebno pa za nas vse prosi, da za njim pridemo in se pri njem veselimo na večno. Amen.

Pridiga o godovanji sv. Leonarda.

(Ne le nenavadna svetost, tudi najnižje opravila nas zveličajo; gov.

M. T.)

„Naše ledje naj bo opasano, in svetila goreče v vaših rokah“. Luk. 12, 35.

V v o d.

Besede v sv. evangeliji, kjer Kristus svojim poslušavcem priporoča, naj bo opasano njih ledje, in svetila goreče v njih rokah, merijo sicer na jutrovske šega. Na jutrovskem je šega, da dolge in široke spodnje oblačila pri delu in popotovanji spodrecajo, da bi ne bili zadrževani, in da bi kakor delavni blapei, ki zvesto spolnujejo dolžnosti svojega stanu, vedno pripravljeni čakali prihoda svojega gospoda. Jezusove prilike pa imajo vselej kak duhoven pomen; zato sv. Gregor papež te besede tako razlaga, da svoje ledje opasujemo, ako poželjivost svojega mesa z zdržnostjo brzdamo; goreče svetila pa so v naših rokah, kedar z dobrimi deli svojemu bližnjemu svetle zglede kažemo. To oboje pa vidimo ravno nad svetniki najlepše v djanji izpolnjeno. Zato nam sv. cerkev ob godovih sv. spoznovavcev neškofov, h katerim se tudi patron tukajšnje soseske, sv. Leonard, šteje, veli oddelek tega sv. evangelija premišljevati, in ga nanje obračati. Naj bi se iz tega učili, da nam je življenje svetnikov v resnici živo evangelije, to je: da so svetniki nauke, ki jih je Kristus z besedo priporočal, v djanji spolnovali, nam v zgled, naj jih še mi posnemamo.

Ali če od svetnikov, kakor, postavim, ravno od sv. Leonarda slišimo, da je bil žlahnega rodu, celo od slovečega Remskega škofa sv. Remigija zrejen, podučen in v mašnika posvečen: slišimo, da mu je Bog dal moč, čudeže delati: iz obsedenih hudobe izganjati, gluhe, slepe, mutaste in hrome ozdravljati; ali, da so se mu nedolžni jetniki v molitvi priporočevali, in bili iz železja in iz ječe rešeni i. dr., ako take nenavadne in čudapolne dogodbe od njih

slišimo, mislimo si: Saj ni čuda, da so svetniki postali, ker jim je Bog toliko posebnih gnad dodelil! Ali drugače je z nami, ki smo v priprostem kmočkem stanu rojeni in zrejeni, ter zunaj in za njegov trpez obsojeni vse svoje žive dni. Tako pa nam vpada vsa naša srčnost, kakor da bi nam bilo nemogoče zveličanim biti. To zмото bi vam toraj danes rad ovrigel, in vam pokazal, da ne le nenavadna, čudapolna svetost, temuč tudi najnižje in najbolj zaničljive opravila nas lahko zveličajo.

Sprejmite blagovoljno te nauke sebi v tolažbo, ter v večje počesčenje tukajšnjega soseskeinega patrona, sv. Leonarda!

Razlaga.

Največa težava, ki nas pred potom kerščanske popolnamosti straši, je njegova visokost. Mislimo namreč sami pri sebi, da svetost obstaja, Bog vé! v kako velicih in visocih, kako znamenitih, posebnih in hrumečih čednostih. Da bi bili sveti, domišljamo si, da nam je treba tiste slovite junake kršanstva posnemati, ki so ali svoje premoženje, ali svojo prostost, ali celo svoje življenje na vago postavili, ali da pričakujemo, naj bi Bog z nami in po nas čudeže delal, kakor jih je po njih nekterih, ki so ali s potom na čelu, ali še celo okrvavljeni v nebesa prišli. Ako govorimo od svetosti, imamo večidel pred očmi tiste od pokore vse shujšane in izmodljane, bolj koščeni smrti, kakor ljudem podobne marternike in krvave darove sv. vere, kakor sv. Pavla, Antona in Hilarija v puščavi, sv. aposteljna Pavla in Frančiška Ksav. med ajdi in neverniki, sv. Lucijo, Katarino ali sv. Nežo na kolesih in v ječah. To pravimo, so svetniki; v puščavah, v ječah in na krvavih moriščih nam jih je iskati; mi pa tje ne moremo za njimi. To, mislijo nekteri, to je svetost.

Take zaumene imajo ljudje po navadi od svetosti. Ali to je velika zмота. Sv. Pavel nam kaže, kakor piše Hebrejem (12, 1.), cel oblak spričevavcev, nad kterimi teh in enacih posebnost ni najti. V kraljestvu zveličanih nabajamo veliko taci, ki so na svetu samotno živeli, dasiravno se niso v kake duplje, votline in gojzde od hrupa umaknili; take, ki so se z vso gorečnostjo potezali za sv. vero, dasiravno je niso unkraj morskih bregov oznanovali: take, ki so se pokorili, dasiravno niso bili v rasovnik in v kože divjih zverí oblečeni, in se niso s šibami do krvi raztepali. Sv. Caharija, sv. Jožef, sv. Ana, Elizabeta ali Suzana so svetniki in svetnice prve vrste.

Pa kje jih najdemo? Ne v puščavah, ne na zažganih gromadah ali na krvavih boriščih, ampak doma v njih hišah, pri njih družini, v ljudskih družinah, pri svojih vsakdanjih opravilih, in pri najbolj priprostitih pobožnih vajah in molitvah. In vendar so najsvetlejša luči v krdelu svetih.

S svetostjo namreč je ravno tako, kakor z bogastvom. Da se obogati, ni ravno vselej potreba, da se po kaki znameniti dedščini, ali po kakšni ugodni kupčiji na morji ali po suhem na enkrat velika sreča zajme. Tega ne. Tudi dobro gospodarstvo in gospodinstvo, ali pametna varčnost nam sčasoma ravno toliko zakladov zbere, kakor kak s hrumom in slovesom pridobljeni dobiček, ki se v enem hipu pridobi. Enako prinaša življenje, v katerem se vsakdanje in navadne, če tudi najnižje opravila dobro vrdevajo, in se v tem redu več let ohranijo, toliko zaslužnja in tako veliko svetost, da se dá z najsvetlejšimi čednostmi svetih spoznavcev, mnihov, puščavnikov in marternikov meriti. Zato sv. cerkev ne le, postavim: sv. Avgušтина, ampak tudi sv. Baldomera, kovača, svetnika časti, ki je pri vsakem udarcu s kladvom na naklo imel navado reči: „V imeni Gospodovem!“ Enako, kakor sv. Krizostoma za svetnika spoznava sv. Klimaka, priprostega samostanskega kuharja, ki je imel vsaki dan za 230 ljudi, brez družih vnanjih ptujcev, jedi pripravljati, in ki je na vprašanje, če ni večkrat pri kuharji nejevoljen, odgovoril: „Nikakor ne! Mislim si vselej: Saj vse kuham za Boga, ker nas Kristus zagotavlja: kar bote komu najmanjših svojih bratov storili, to ste meni storili“. Enako, kakor sv. Hieronima, sv. Atanazija ali sv. Ambroža za sv. moža spozna tistega samostanskega brata iz družbe Jezusove, ki je bil krojaškega stanu, in ki je ležeč na smrtni postelji v zadnjih zdihljejih prosil šivanjke. In ko mu jo prinesó, jo vzemši v roko, reče: „Ta šivanjka mi bo ključ v nebesa; s to si hočem raj odpreti, ter ž njo želim umreti in Kristusa viditi“. Vprašan, zakaj v to šivanjko toliko zaupanja stavi, reče: „Kolikrat sem to šivanjko rabil, rabil sem jo Bogu za ljubo, in kolikorkrat sem ž njo kako oblačilo delal, imel sem Kristusa pred očmi, kakor da bi Njega oblačil“. — Toraj ne le sulice, rabeljski meči, žerjavica in druge ostre pokorila, ne le neutrudljiva dušna in telesna delavnost za spreobrnjenje grešnikov in nevernikov, tudi najnižje opravila, kladvo, kuhavnica ali šivanjka, nas zamorejo zveličati, ako jih v Božjo čast in v zveličanje svoje duše rabimo.

Zgledov v prepričanje tega nam pa ni treba ravno v popisih iz življenja svetnikov iskati. Ostanimo le pri ogledalu tiste svetosti, od ktere sv. Duh v. sv. pismu govori! Tam nam v bukvah pregovorov (31. pogl.) popisuje sveto ženo, in kaj pravi od nje? Kakošne posebnosti in znamenitosti jej prilastuje? Morebiti bote mislili, da je to ogledalo zgoli iz del najbolj slovečih žensk v stari zavezi sestavljeno, da je srčna, kakor velikodušna Debora,

ali da ima roke, kakor Judit, ali razumnost, kakor jo je imela hvaljna Ester? Ali od vsega tega nič ne govori. Popisuje nam ženo, ki se z vsakdanjimi, najmanjšimi opravili peča, pa se vendar vsi lahko nad njo izgledujejo. On pravi, da je žena, ki se boji Gospoda (v. 30.), ki ljubi svojega moža, da se zamore v vsem njegovo srce nanjo zanašati, (v. 11.) in ki vse povsod po hiši dobro obravnava. Ona ima čuječe oko na otroke in na vedenje svoje družine, ter ima skrb, da vsi svoje dolžnosti zvesto spolnujejo. Zraven pa gleda, da jim je sama lep zgled, ter prime za vreteno in prede, dela tanko platno in ga prodaja kupcem, skrbi za vso družino, in še po noči vstaja, da dela, naj imajo jesti in se sčem oblačiti. V svojem govorjenji je priljudna in prijazna, mirna in previdna, v vseh svojih delih polna ljubeznjivosti. — Ali so pa mar to posebne čednosti? Ali se ne spodobi vse to vsaki kršanski materi in gospodinjji? In vendar ni Bogu nič bolj dopadljivega, kakor to. Sv. pismo pravi: „Njena čena visoko presega bisere, ki jih je treba iz najdaljših in od zadnjih pokrajin iskati, in sklene njeno pohvalo z besedami: „Veliko hčer je nabiralo bogastva, ti pa si vse prekosila.“ (29. v.) In sčem jih je prekosila? Ne s posebnimi, junaškimi deli, ampak z vsakdanjimi deli svojega zakonskega stanu, s tim, da je zvesto spolnovala dolžnosti svoje.

Kakor v bukvah pregovorov sveto ženo, tako sv. Duh v Jezus Sirahovih bukvah popisuje svetega moža. In kaj pravi od njega? Ali je, kakor Abraham, pripravljen Bogu zaljubo svojega sinu zaklati v žgavni dar? Ali je, kakor Izak, pokoren, da se dá zvezati in na drva v dar vleči? Ali se, kakor Jakop, z angeli bojuje? Od vsega tega ne omenja ne besedice. Sv. mož po Gospodovem srečanju mu je, ki je najden brez madeža (31, 8.), in je zvest spolnovavec svojih dolžnost. On je spoštljiv sin, zvest zakonski tovarš, skrben oče, ljubeznjiv zapovednik, odkritosrčen prijatelj, in pokoren deželan. On, pravi, za zlatom ne hodi, to je: on ne išče svoje koristi in svojega dobička; sovraži vso krivico, ter mu je veselje in bogastvo tisto, s čemur bližnjemu zamore v potrebi pomagati. „On, pravi, se ne zanaša na denar in na zaklade“; to je: on ne navezuje svojega sreča na posvetno bogastvo, ker vé, da je vse to minljivo, ampak se zanaša na Boga, in je potrpežljiv, če mu gre hudo, se pa tudi ne prevzema v sreči in blagostanji. — Na vsem tem popisu jez nič posebnega, nič čudotvornega ne nahajam, ampak mislim, da to je človek, kterega mi zaznamovamo z besedami, da je pošten in pravičen mož. Od tega pa vendar pravi sv. Duh, da je čudo delal v svojem življenji, in vprašuje: „Kdo je ta, da ga hvalimo? on je popolnoma, in bo večno čast dosegel.“ (v. 9. 10.) — Takí zgledi imajo toraj največo veljavo, ker so v sv. pismu vtrjeni, in nam jih sv. Duh sam v posnemo pred oči stavi. To, in nobene druge svetosti tudi Bog od nas ne zahteva. To pa lahko

vsak pri svojih najmanjših vsakdanjih opravilih, pastir, hlapec, dekla, gospodar in gospodinja lahko dosežejo in ž njo nebesa zaslužijo.

Navaden človek med svetom, ki se smrtnih grehov boji, kakor strupa, in se, kolikor jo le moč, tudi malih varuje, ki ob gotovih časih, če prav dolgo ne vtegne, vsaki dan svoje molitve opravlja, druge opravila pa z dobrim namenom Bogu posvečuje; ki večkrat po svojih potrebah svete zakramente prejema, svojo službo pridno in zvesto opravlja, ter si v potu svojega obraza in z delavnimi rokami vsakdanjega kruha služi, ki svoje hiševanje dobro oskrbljuje, svojo družino po krščansko odreja, svoje nevoščljivce, preganjavce in sovražnike srčno ljubi, časti bližnjega s svojim jezikom ne zajeda, ter ni nikomur v nadlego in v škodo; ki je s srečo, ali nesrečo, kar mu Bog pošlje, zadovoljen, ter vse svoje trpljenje z vdanostjo v Božjo voljo prenaša; tak kristijan, pravim, si lahko v več letih toliko zasluženja nabere, in tako visoko stopinjo svetosti doseže, da celo za svetniki prve vrste v nebesih ne bo zad postavljen. Ni nam tudi dvomiti, da je na svetu še veliko tacihi akoravno jih mi ne poznamo. Njih pobožnost namreč je brez ruma, in njih svetost ne sveti v lesketajočih žarkih. V Božjih očeh pa so morebiti veči, kakor taki, ki so vse časno zapustili, narode in ajde spreobračali, ali celo čudeže delali. Takrat, kedar bo pravični sodnik delil krone plačila, bomo vidili brezštevilno hrumo tacihi, ki so si jih z zvestim spolnovanjem svojih nizkih dolžnost zaslužili. Tudi njim bodo veljale besede Kristusove: „Prav ti, dobri in zvesti hlapec! ker si bil v malem zvest, te bom nad veliko postavil; pojdi v veselje svojega Gospoda!“ (Mat. 25, 23.) In v čem so bili dobri in zvesti hlapci? Ne v spreobračanju narodov, ne v prelivanju krvi, ampak „v malem“, to je: v nizkih opravilih svojega stanu.

S k l e p.

Motimo se toraj, ako mislimo, da le raztepeni, krvavi, od posta in od pokore shujšani, — le v posebnih čednostih sloveči zamorejo svetniki postati. Nak, tudi najniže in najbolj zaničljive dela nam lahko krono pravičnosti zaslužijo. Mnogoteri so stanovi, in mnogotere so steze skozi življenje. Gotovo pa je, da za pravične iz vseh pot v nebesa drži. Vsak bodi toraj zvest v svojem poklicu in v spolnovanju svojih dolžnost, opasan okoli ledja in z gorečim svetilom v rokah! Zakaj, „blagor hlapcem, ktere Gospod, kedar pride, najde čuti!“ Posadil jih bo, pravi Kristus, k svoji mizi, in On sam jim bo stregel. Da bi bili še mi med njimi pri Njegovi mizi, nam milostno dodeli dobrotni Bog na priprošnjo sv. Leonarda! Amen.

Pridiga za god sv. Lucije.

(Ona je bila čista, usmiljena, stanovitna. Gov. F. R.)

„Bratje, kdor se hvali, naj se v Gospodu hvali; zakaj tisti ni skušen, kdor se sam hvali, temoč tisti, ktereга Bog hvali.“ (II. Kor. 10. 17.)

V v o d.

Bolj je Danes polna ta prijazna cerkvica, kakor druge dni, druge dni, zakaj danes je sv. nedelja in ob enem tudi god svete Lucije. Njej v čast so postavili naši prednamci ali predstarši v tej cerkvi oltar, da bi se priporočali njej ko svoje varhinji in pomočnici. Tudi vi se veselite tega praznika in prav imate. — Imenitno je bilo ime sv. Lucije in daleč razglašena njena čest; gerški in latinski imeniki mučencev naštevajo njeno ime. Živela je okoli leta 300 po Kristusovem rojstvu ko nedolžna devica in usmiljena dobrotnica ubogim ljudem. In ker je svojo vero ko stanovitna mučenica ohranila, zato je vzel jo Bog med svoje svetnike, da uživlja zdaj plačilo za ohranjeno nedolžnost, za drugim skazane dobrote in za njeno stanovitnost v veri. — Da bote svete Lucije večkrat se spominjali in njej rajše se priporočali, zato vam hočem popisati njeno življenje in vam nanj nekaj naukov navezati. V imenu božjem hočem začeti, poslušajte dobro, kar vam v čest sv. Lucije povem.

R a z l a g a.

1. Sv. Lucija je bila hči imenitnih in bogatih staršev v mestu Sirakus na sicilskem otoku. Že v zgodnji mladosti je zgubila svojega očeta; tem večo skerb si je jemala potem njena mati Evtihija, da bi otroka keršansko izredila. Lepo je devica odraščala, in kakor pomladanska roža se razevetala. Ona ni le samo starejša postajala na letih, temuč tudi bogatejša na čednostih pred Bogom in pred ljudmi. Ljubezni do Jezusa je tako gorela, da je

že v zgodnji mladosti sklenila, le samo Jezusa za ljubo imeti, in kakor čista devica vse svoje dni le njemu služiti. Pa skrivala je to svojo obljubo pred materjo, ker je iz njenih govorov spoznala, da je mati volje, jo v zakon dati nekemu bogatincu in imenitnemu mladenču. Lucija svojega privoljenja ni dala, le od dne do dne je zaroko zaverala in na kak poznejši čas prenašala, da bi tako pripravila mater na druge misli, in poroke se obvarovala.

Keršanski starši in keršanski otroci! postojmo zdaj malo in pogledjmo, kako se otroci zdaj večidel obnašajo. Dokler je deklica še majhna in tedaj, ko ravno odrasča, do tje je že še pridna in ubogljiva; lepe čednosti si zbira pred Bogom in pred ljudmi. In za takim pridnim otrokom pogleda včasih stari oče ali skerbna mati prav zadovoljno in si mislita: „Naš otrok je pa vendar priden!“ O srečen oče, srečna mati, dokler tako reči zamoreš. Pa pridejo nevarne leta in vse postane drugači. Prej vesela deklica je zdaj bolj tiha, nekaj jej po glavi hodi, da ni več tako odkritega serca kakor poprej. Ona se lišpa, nobeno oblačilo jej zadošči lepo ni; ona hoče dopasti drugim ljudem, bi rada bila v veseli družbi zunaj doma, in začenja skrivaj se pogovarjati s fanti. — Mati, mati, glej na otroka, že je v nevarnosti, odvernili se je od Boga, in svoje misli obrača na kacega človeka, ki ima znabiti lep obraz, pa hudobno serce. Varuj jo zdaj ob pravem času, da ne boš pozneje ž njo se jokala. Pa tudi očetu dostikrat ne godi se boljše. Sin, ki je bil prej veselje staršev, on začne ponočevati, popivati ali igrati in mu tako napravi zadošči skerbi, žalosti in še tudi sramote. Keršanski otroci! glejte na sveto Lucijo, ona vam daje ves lepši zgled. Kakor je ona bila staršem pokorna in živela nedolžno in deviško na svetu, tako storite tudi vi. Plačilo, katero je ona v nebesih dosegla, čaka tudi na vas; le vzdignite se in potrudite se, da si ohranite čisto in nedolžno serce.

2. Ravno ob tem času, ko je hotla mati Evtihija svojo hčer Lucijo omožiti, zgodilo se je, da mati zboli in hči jej je lepo in s potrpljenjem stregla skoz štiri leta. Ker pa bolezen le nič ne prejenja, zato jej svetuje hči, naj se poda na božjo pot v mesto Kataneja, da bi tam na grobu svete Agate zadobila spet ljubo zdravje po predprošnji te svetnice. Podale ste se torej obe na pot v Katanejo. Po božji službi, ko so drugi ljudje že iz cerkve šli, pokleknete obe pred grob svete Agate in molite prav iz serca, da bi zadobila mati spet zdravje in moč. Tedaj se prikaže sveta Agata in reče Luciji: „O ti Bogu posvečena devica! ti prosiš od mene, kar svojej materi sama lahko sprosiš. Po svojej veri si zadobila svojej materi zdravje, in kraj tvojega rojstva postane zavolj tebe imeniten, ker si svojemu Zveličarju po čistem devištvu pripravila tako lepo prebivališče!“ To reče in zgine jej spet spred oči. Mati Evtihija je bila kervotoka ozdravljena in vernile ste se

obe na dom. Kar je bilo denarjev ste razdelile med uboge; vse dragocenosti in posestva ste predale in s tem pomagovale veliko takim, ktere je stiskalo uboštvo in glad. Rešile ste pa tudi marsiktero dušo, ktera je v siromaštvu že hotla prestopiti na hude pota in po krivici si pomagati. Bile ste zares dve usmiljeni pomočnici revnim in bolnim.

Glejte, kerš. poslušavci! kako lepo ste opravile te dve ženi svojo božjo pot. Ali ti tudi tako storiš, kedar se podaš na kak drug kraj, da tam Boga častiš in svetnike v svojih potrebah pomoči prosiš? Zavolj ponižne, zaupanja polne in stanovitne molitve je bila sv. Lucija uslišana: prosi tudi ti ponižno, zaupanja polno in stanovitno, da bojo tudi uslišane tvoje prošnje. — Bodite pa tudi milostljivi in usmiljeni do svojih bližnjih. Ne rekajte, ko bom umerl, bom ubogim kaj zapustil; tedaj premoženje drugim deliti, kedar ga več sam porabiti ne moreš, to ni nič velikega. Pomagajte zdaj ubogim po svojej moči in zmožnosti, tako si napravljate zaklade ali zasluge za sodnji dan. Kakor sveta Lucija tako boš tudi ti nekdan za svoje dobrote bližnjemu skazovane od Boga plačilo sprejel.

3. Ko je vidil mladenc, ki je Lucijo snubil, svoje upanje vse razderto do bogastva njenega, postal je ves osupnjen in jezen. Očital je materi in hčeri nespametno zapravljenost, pa Lucija mu jasno pové, da ne misli se možit, in da hoče zmiraj v deviškem stanu ostati. To snubača vsega razkači, ker upanja do njene ljubezni ni več imel, začel jo je sovražiti, in je zatožil jo pri mestnem sodniku Paškaziju, da je kristjana, in da cesarskim bogovom ne daruje. Sodnik pokliče Lucijo pred se in jej ukaže, naj malikom daruje. Ker se pa ona stanovitno brani, jej Paškazi žuga, da bo dal jo v kurbišče zapeljati. Na to mu sveta devica odgovori: „Moje telo je v tvoji oblasti, pa ne moreš mi škodovati na duši, zakaj jaz ne bom prenehala nauk Kristusov spoznavljati. Če zoper mojo voljo ukažeš me oskruniti, potem bo moja čistost za krono se povišala!“ Ves divji čez tak odgovor ukaže sodnik, naj jo odpeljejo v hišo nečistosti. Vendar po čudežu iz nebes se je zgodilo, da je po nobeni moči niso mogli s kraja premakniti, tako terdno je stala na svojih nogah. Divji sodnik ukaže toraj, okoli nje derva naložiti, vse s smolo oblit, in derva zažgati; in plamen je švigal okoli Lucije, ki je stala sredi njega in Boga na glas hvalila, nje pa ni se dotaknil. Zato je Paškazi dal z mečem jej gerlo prebosti; tako je umerla ta sveta in čista devica stanovitna v svojej veri. Bogu je njeno življenje dopadlo, zato je pri smerti in po smerti s čudeži jo povišal na svetu, v večnosti pa daje jej nebeško plačilo med svetnicami.

Kristjani! nam sicer ni treba bati se enakega mučenja, kakor ga je prestala sv. Lucija; vendar večkrat nas čaka sramota

zasmehovanje, zasramovanje in draženje od nevernih in hudobnih ljudi, ako zvesto po svoji veri živimo. Pa ne dajte se takim motiti, prazno je njih govorjenje, in na sodbi vsevedočega Boga ne bo obveljalo. Le kdor stanovitno ostane do smerti, on bo zveličan; človek mora za nebesa se potruditi. Nebesa so pa tudi našega truda vredne, zakaj tam bo veselje brez konca, truda pa nobenega. „Bog bo obrisal od njih oči vse solze in smerti ne bo več, ne žalovanja ne vpitja, ne bolečine, ker to prejšnje je minulo!“

Sklep.

Keršanski poslušavci! slišali ste zdaj iz življenja sv. Lucije, da je ona z vso skerbjo ohranila si sveto čistost duše in telesa. Bodite v tem njej podobni posebno vi mladenči in device; nedolžnost naj bo vam največja lepota. — Pokazal sem vam, kako je sv. Lucija z najboljšim srcem delila dobrote potrebnim in ubožnim ljudem. V tem bodite jej podobni vi odrasčeni. Kar bližnjemu dobrega storite, to Bog tako sprejeme, kakor bi bilo njemu samemu storjeno; še požirek hladne vode z dobrim srcem podan ne bo ostal brez plačila. — Občudovali ste tudi sv. Lucije stanovitnost v veri, da je zgubila rajše svoje življenje, kakor da bi zatajila svojo vero v pravega Boga. V tem naj bi bili vi vsi sv. Luciji podobni; naj bi sv. vera bila trdna in cveteča med vami; naj bi pa tudi svoje življenje po naukah sv. vere ravnali, in tako nekdanj v svete nebesa prišli! Amen.

Duhovske zadeve.

Kerska škofija. Za komisarje pri skušaji za farni konkurs so imenovani p. n. čč. gg.: Stolni prošt P. A. Pichler in G. Schellander stolni korar za dogmatiko; — st. dek. J. Rebernik in st. k. J. Raupl za moralno; st. k. R. Funder in profesor dr. V. Nemec za cerkv. pravo; st. k. dr. Val. Müller in prof. J. Huber za pastirstvo in katehezo; prof. dr. O. Habermann in prof. dr. A. Cigoj za eksegezo. — Čč. gg. so dobili fare: Koruke Fr. dekanjsko faro Sovodje, Rader Fr. faro Bredle, Jörger Alb. faro Mheldorf, Čare Pet. faro Grabštanj, Lakonik Jož. faro Berdo in Leder J. kuracijo Porače na gori. Č. g. Kohlmayer P. oskerb-

ljuje dekanijo gornje dravsko. Č. g. Štefaner Jož. gre za provizorja k sv. Jožefu na trati; č. g. Nesler Mat. je postal katehet mestne šole v Celovcu; č. g. Cirus K. za provizorja v št. Janž na vis. Breznici in č. g. Pichler Jož. v Kraječe. Prestavljeni in vnovič vstavljeni so sledeči čč. gg. kaplani: Kališnik Sim. za mestn. kaplana v Belaku, Žerjav Mat. v št. Mohor, Winkler Jan. v Terg, Čarec Jož. v Pliberk, Somer Jož. v Št. Mišel, Oraš v Labod, Knes Mat. v Doberlovas, Šercer Ant. v terg Grebinj in Vidrih Jan. v Stari dvor.

Ljubljanska škofija. Č. g. Tomec Mart. je dobil faro Suhor, č. g. Strucelj Mart. faro Ternovo pri Bistrici, č. g. Indof Mart. faro Lučne. Č. g. Domicelj Ant. gre za oskerbnika v Orehek, č. g. Bogolin Mih. v Polom in č. g. Strojnik Fr. pada se v pokoj. Prestavljeni in vnovič ustavljeni so čč. gg.: Lazar Mik. vodja in katehet v Kranju, pride za prvega učitelja na pripravniško dekliško šolo v Ljubljano. Č. g. Spendal Fr. s Teržiča za vodja in kat. v Kranj, Ceme Karol novoposv. za kapl. v Smlednik, Koren Ign. z Dragatuša v Šempeter pri Nov. mesfu, Poklukar Jan. novoposv. na Dragatuš, Marešič Fr. novoposv. k sv. Duhu. — Umerla sta č. g. Jakič Ant. fajm. v Mokronogu in Štál Joh. R. I. P. fara je razpisana 12. sept. Tudi Turjaška fara je zopet razpisana 5. sept.

Lavantinska škofija: Č. g. Kene Fr. je postal župnik na Štadki gori in č. g. Ermenc Fr. župnik v Lučah. Č. g. Pogelšek Mat. pride za provizorja v Zavodnje. — Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Kolednik Jak. v Črešnovico, Šparhakl Jan. v Hoče in Kolár Vinko k Šentjanžu na Dravskem polji. — Za kaplane so sledeči čč. gg. novomašniki nameščeni: Vraz Ant. k sv. Mariji Snežnici, Geč Fr. v Muto in Juršič Jože k sv. Martinu pri Vurbergi. — Č. g. Šantel Mih. je stopil v pokoj.

Terziška škofija. Č. g. Ravnik Fran. bivši duh. pom. in stolni vikar in učitelj slovenskega in ilirskega jezika na gimnaziju v Kopru, je postal plevan v Kortedisoli, Planinšek Jan. bivši kurat v Goleu, je imenovan plevan v Gročani, v Gole gre za administratorja Kraljič Fr. bivši duh. pom. v Rakavcu, semkej pride Germ Ign. bivši duh. pom. v Humu, na tega mesto Mikuš Jož. bivši domači kaplan v Dolini. Č. g. Volčič Jak. bivši duh. pom. v Kastvu gre za adm. v Cerovlje, na njegovo mesto gre Repič duh. pom. v Gračiču, semkej pa Mavrič Jan. bivši duh. pom. v Pitnju, semkej gre nov. posv. Kogej Ferd., novpsv. Apollonio gre za duh. pom. v Zaveršje (Piemonte), od tukej Matičič Fr. v Sterno, za duh. pom. v Lovran gre Rebolj Matevž bivši duh. pom. v Sovinjaku, semkej gre Ladavac Jak. bivši duh. pom. v Geminu, semkej pa novp. Hrovač And., v Stari-Pazin za subsidiarja gre novp. Novak Jož., v Povir gre novp. Legat Eduard za duh. pom., v Kastav ide Zamlič Vincenc za duh. pom. Izpisana je kuracija Divača do 31. oktobra t. l.